

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 257. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Kedd, 1936. november 10.

Bucuresti

A munkaügyi miniszterium ma ismertette álláspontját a munkatáborok felállításáról szóló törvény egyes rendelkezéseivel kapcsolatban, illetve magyarázatot nyújtott az egyes homályos pontokra. Leszögezte a miniszterium, hogy csak 18-tól 21 éves korig kötelező a munkatáborban való működés, ezt azonban oly módon szabályozza a miniszterium, hogy senkit munkájában vagy tanulmányában meg nem akaszt. Megállapítja a miniszterium, hogy a fiatal emberek munkájukért napi-díjat kapnak, ugyanakkor pedig módot nyújtanak nekik arra, hogy hasznos tudásra tegyenek szert. A munkadíjat az a megye vagy község fizeti, amelynek területén a munkát végrehajtják és ezzel — állapítja meg a miniszterium — létminimumot biztosítanak a 18—21 éves munkanélkülieknek.

Páris

Gróf Welzek párisi német nagykövet tiltakozását jelentette be a párisi külügyminiszteriumban egy francia hetilap miatt, amely egyik legutóbbi számában súlyosan megsértette Hitler német birodalmi vezért. A lap ugyanis Gustoff gyilkosának, Frankfurternek most kezdődő perével kapcsolatban azt írta, hogy sokkal helyesebb cselekedett volna Frankfurter, ha Hitlert teríti le Gustloff helyett. A francia külügyminiszterium sajnálatát fejezte ki az eset miatt, de a sajtószabadságra való hivatkozással erélyesebb rendszabályokat nem helyezhet kilátásba.

London

Rumciman kereskedelemügyi miniszter Carry képviselő kérdésére az alsóházban kijelentette, hogy az angol és olasz kormány között új kiegyenlítő és kereskedelmi egyezmény jött létre, melyet november 11-ikén tesznek közzé.

Simon belügyminiszter betérjesztette az új közrendi novellát, amely tiltja a politikai egyenruhaviselést.

Bucuresti

A kormány legutóbbi pénzügyi műveletével kapcsolatban a piac elcsendesedik. A tőzsde megnyugodott és a részvények árfolyama általában kevésbé tartott, mint szombaton volt, viszont az állami járadékok papirjai emelkedő tendenciát mutatnak. A tuncetkből azt a következtetést vonják le, hogy a tőzsde meggyőződött róla: az arany újraértékelése semmiben sem befolyásolja a leu stabilitását. Ami pedig az állami járadékok iránti érdeklődést illeti, ebből arra következtetnek, hogy a bizalom a leu-értékpapírok iránt tökéletes.

IL. CAROL király:

„Szükség van az erők egyesítésére, mert nem lehet tudni, mit hoz a holnap”

— Bevezetik a nemesi rangokat — A liberális párt demonstrációja —

Bucurestiből jelentik: Szent Mihály napján számos ünnepséget tartottak az országban. Elsősorban Mihai nagyvajda nevenapját ünnepelték és ez alkalommal a patriarchatus székesegyházában Te Deum volt, amelyen a kormány tagjai és a többi előkelőségek is résztvettek. Tătărescu miniszterelnök a kormány nevében jókívánságait tolmácsolta Mihai nagyvajdának.

Calugareniben Mihai Viteazul emlékét ünnepelték. Itt Iorga tartott nagy beszédet és megemlékezett a román hadsereg áldozatkész-ségéről.

„Ha valaha előfordulna az az eset, — amit nem hiszek, — mondotta Iorga — hogy olasz katonák jelennének meg Erdély (Ardeal) határán, onnan nem fognak visszavonulni és engem is, az olaszok barátját is ott fognak találni velük szemben”.

A királyi palotában megtartották a Mihai Viteazul-rend lovagjai szokásos díszbédjüket. Előbb a Mihai Voda székesegyházban istentisztelet volt, majd pedig a rend lovagjai a királyi palotába mentek, ahol közeledő volt. Több szónoklat hangzott el, amelyekre az uralkodó válaszában kijelentette, hogy

a mai időkben szükség van a hitre és az erők egyesítésére, mert nem lehet tudni, hogy mit hoz a holnap. Az ebéd végzetével a jelenlevők esküvel fogadták meg, hogy a békeszerződésben megállapított határokat utolsó csepp vérig meg fogják védelmezni.

Pantazi és Ramniceanu ezredesek, az egyik legnagyobb román érdemrend lovagjai kihallgatáson jelentek meg az uralkodó előtt, akinek átnyújtották a rend lovagjainak fog-

dalmát, hogy az ország határait csorbitatlanul megvédik. A kinyilatkoztatás Mussolini legutóbbi beszédével áll összefüggésben.

A „Frontul Românesc” kolozsvári (cluji) klubhelyiségében tegnap gyűlés volt, amelyen Vaida beszédet tartott és azt fejtegette, hogy a békeszerződés ezeréves igazságtalanságot hoztak helyre. Vaida hangsúlyozta, hogy Mussolini beszédére Iorga válasza megfelelő volt és ami 1918-ban történt, az csak dicsőséges befejezése volt a háborúnak és a román hadsereg áldozatkésztségének elismerése. Vaida szerint az ország válságon áll és vagy az európai nacionalizmushoz, vagy pedig az európai kommunizmushoz kell csatlakoznia.

Jól értesült politikai körökben arról beszélnek, hogy a parlament őszi ülészaka alkotmányozó gyűléssé alakul át. A gyűlés összehívásának a Credinta szerint azt a célja, hogy az ország törvényei elismerjék, illetve bevezessék a nemesi rang és címjelzéseket, továbbá, hogy a prefektusi állásnak olyan állandó jelleget adjanak, hogy a kormányváltással ne változzon meg a prefektusok személye is.

Mihalache, a nemzeti-parasztpárt vezérét az uralkodó ma délután kétórás kihallgatáson fogadta. A nemzeti-parasztpárti vezér kifejtette Öfelsége előtt pártjának álláspontját a jelenlegi politikai eseményekkel kapcsolatban. A palotából való távozás után Mihalache értekezletre ült össze pártjának vezetőtagjaival. A hét folyamán az uralkodó a többi pártok vezetőit is kihallgatáson fogadja.

Nagyváradról (Oradea) jelentik: A liberális-párt csütörtökön nagyszabású antirevizions tüntetést rendez Nagyváradon (Oradea). Ez alkalommal Tătărescu miniszterelnök fontos nyilatkozatot tesz.

Jelentős gazdasági előnyöket kínál Romániának és Jugoszláviának a bécsi értekezlet

Ciano gróf olasz külügyminiszter tanácskozásai az osztrák fővárosban — Jugoszlávia miniszterelnökének nyilatkozata

Bécsből jelentik: Ciano olasz külügyminiszter vasárnap fél tíz órakor megérkezett a osztrák fővárosba. Hétfőn és kedden Ciano megbeszélést tart az osztrák miniszterelnökkel és felkeresi Miklas elnököt is. Szerdán kezdődik a római blokk államainak tanácskozása, mely legujabb hírek szerint a következő kérdésekkel foglalkozik.

1. A Duna-medence ujászervezésének kérdése.
2. Németország állásfoglalása a római paktum aláírásával szemben.
3. Olaszország és Jugoszlávia helyzete.

Ciano gróf olasz külügyminiszter hétfőn délelőtt rövid látogatást tett Schuschnigg osztrák kancellárnál, majd kihallgatáson jelent meg Miklas osztrák szövetségi elnökkel. A kihallgatás után Ciano gróf, az olasz követségre hajtattott, ahol Salata olasz követ ebédet adott tiszteletére. Az ebéden megjelent több osztrák miniszter, míg magyar részről ott volt Rudnay követ.

Fantasztikusan hangzó találgatás, amelyet a párisi Havas-iroda röpitett a napokban világgá az, hogy a bécsi külügyminiszteri értekezlet után

Ausztria ugyanolyan semlegességi nyilatkozatot tesz, mint legutóbb Belgium. Az osztrák külügyminiszterium ma délelőtt közölte a bécsi francia lapkiadókkal, hogy a szóbanforgó Havas-jelentés teljesen téves.

Ausztriának semmiféle ilyen szándéka nincs és egyáltalán nem óhajt a belga lépéshez hasonló tenni.

Hétfő délután öt órakor kezdődött meg az olasz és osztrák államférfiak között az első hivatalos tanácskozás. Ezen a megbeszélésen, amely egy óráig tartott, Ciano olasz külügyminiszter, Schuschnigg osztrák kancellár és Schmidt Guidó külügyi államtitkár vettek részt.

Papen német követ, aki magyarországi vadászkirándulása után Berlinbe utazott, ahol a német külpolitika felelős tényezőivel folytatott megbeszéléseket, ma délelőtt visszaért Bécsbe.

Párisból jelentik: Diplomáciai, politikai és gazdasági körökben az a hír terjedt el, hogy az olasz—osztrák és magyar külügyminiszterek értekezletén el fogják határozni, hogy Jugoszláviának és Romániának olyan javaslatot fognak tenni, amely a két országnak jelentékeny gazdasági előnyöket juttatna.

A Sunday Dispatch munkatársa beszélgetést folytatott Stojadinovics jugoszláv miniszterelnökkel, aki a leghatározottabban szembe szállt azokkal a híresztelésekkel, amelyek Jugoszlávia külpolitikájáról a közelmúltban elterjedtek. Hangsúlyozta a miniszterelnök, hogy a kisanant és a Balkán-szövetség államai között tökéletes egyetértés uralkodik és kifejtette, hogy semmi összeférhetetlenség nincsen Jugoszláviának jelenlegi elkötelezettségei és a Németországgal kapcsolatosan mutatkozó gazdasági érdekelttsége között. (Rador.)

Aradi ezredes rágalmozási pere egy hentesmester ellen

Az aradi törvényszék második szekciójának Herb-Olariu-tanácsa ma tárgyalta azt a rágalmozási pert, amelyet Constantinescu aradi ezredes indított Trifu aradi mészáros és hentes ellen. Az ügynek érdekes előzményei vannak. Még az elmúlt évben történt hogy a hadtesthez egy feljelentés érkezett Trifu aláírásával és ebben azzal vádolták meg az ezredes, hogy a hadseregszállításhoz egy aradi mészárosot favorizált, akitől ezzel szemben ingyen kapott húst. Vizsgálat indult meg, amelynek folyamán megállapítást nyert, hogy a vád nem felel meg a valóságnak. Az ezredes ekkor pert indított Trifu ellen, akit úgy a járásbíró, mint az aradi törvényszék egyhavi fogságra ítelt. Trifu fellebbezése folytán a per a temesvári (timisoarai) Táblához került, amely még nem döntött az ügyben.

Mielőtt még ez a per befejezést nyert volna, újabb feljelentés érkezett be, ezúttal a hadügyminiszteriumhoz, ugyancsak Trifu aláírásával, amelyben ugyanezt a vádat emelte Constantinescu ezredes ellen. Ismét vizsgálat indult meg, amely a feljelentés állításainak valótlanosságát állapította meg, mire az ezredes újabb rágalmozási pert indított az aradi mészáros ellen. A járásbíró 2 havi fogságra ítélte a mészáros, aki fellebbezett a törvényszékhez.

Az ügyet mára tüzte ki tárgyalásra az aradi törvényszék, amely előtt Trifu képviselője, ifj. dr. Ispravníc Sever két kifogást emelt: az egyik szerint az ügy nem tárgyalható, mert ebben az ügyben egyszer már hozott ítéletet a bíróság, egyébként pedig Trifu tagadja, hogy a feljelentést ő írta volna alá. Kijelenti, hogy nem tudja, ki készítette az ezredes elleni feljelentést. Constantinescu ezredes képviselője, Tiron Banciu viszont arra hivatkozott, hogy ebben az ügyben nem hozhatott már döntést a bíróság, mert két különálló feljelentésről van szó. Herb elnök ekkor megállapította, hogy szükségesnek látja az első rágalmozási per iratainak beszerzését, mert amennyiben két különálló ügyről van szó, más elnök delegálását kéri, miután az első ügyben ugyancsak ő ítélkezett. A bíróság a tárgyalást december 17-re halasztotta és elrendelte az első rágalmozási per iratainak beszerzését.

Világmonopóliumra törekszik a rádiókartell

A zürichi rádiókongresszus felhívása az importáló államokhoz

Zürichből jelentik: A napokban tartották Zürichben Európa különböző államainak rádióipari megbízottai kongresszusukat. A kongresszust a svájci rádióipar kezdeményezte és a svájci rádióipari vállalatok szövetségének elnöke, E. Baumgartner nyitotta meg, aki megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy a rádióipar fejlődése két év óta teljesen megakadt. Az összes vállalatok két év óta csak a rádiókészülékek külalakján változtattak valamit, de a technikai fejlődés érdekében nem tettek semmit, sőt a rádió-világkartell az egyes felalálók újabb találmányait sem engedi érvényesíteni, kifejezetten kartellpolitikai okokból.

E. Baumgartner szerint a néhány évvel ezelőtt alakult nemzetközi kartell, amelybe az R. Z. U., a Philips, Telefunken és a Comp. Generale de T. F. F. tartozik, az utolsó években világmonopóliumra törekszik és a kartellbe nem tartozó más európai és amerikai vállalatokat

kat tönkre akarja tenni. Ilyen arányban alakul a kartellvállalatok termelési technikai és árpolitikája is és abban az irányban folytatják a szabadalmak megvételére irányuló tárgyalásaikat. Minthogy a rádió bevezetése minden államban kultúrszükséglet, az összes államoknak meg kell akadályozni a nemzetközi kartell árpolitikájának érvényesülését, hogy a rádiókészülékek jelenlegi ára a tényleges önköltség, szabadalomamortizáció, plusz normális vállalkozói nyereség szintjére szálljon alá.

Az elnök expozéhoz a francia, a dán, a svéd és egyik német delegátus szólott hozzá, ismertette azokat az intézkedéseket, amelyeket államaik már eddig is életbe léptettek a rádiókartell törekvéseivel szemben. A kongresszus által hozott határozati javaslat felhívja az összes rádióimportőr-államokat, hogy miképpen védekezzenek a nemzetközi rádiókartell árpolitikája ellen.

Elkeseredett harc tombol Madrid uccáin

Százezer ember védi a spanyol fővárost a nemzeti csapatokkal szemben — A budapesti spanyol követ szerint most következik csak a polgárháború legvéresebb fejezete

Madridből jelentik: A nemzetiek tegnap reggel nyolc órakor ismét megkezdték a belváros ágyuzását. A lövedékek a főútcán robbantak szét és óriási károkat okoztak. Eddig még nem lehetett megállapítani, hogy hányan estek az ágyuzás áldozatául.

A nemzetiek főhadiszállásán az alábbi hivatalos jelentést adták ki:

Hétfőn egész nap kétségbeesett küzdelem folyt Madrid birtokáért.

A nemzeti csapatok kénytelenek voltak a toledo-i és segoviai hidakat elkerülni, mert azok alá voltak aknázva. A toledo-i hidtól jobbra háromszoros betonárkokban helyezkedtek el a védők és az árkok előtt 40 méter szélességben drótkadályok vannak felállítva. Az egyetemi városrész nincs ennyire előkészítve, úgy, hogy ott a nemzetiek könnyen befészkelhették magukat és visszaverik a milíciák ellentámadásait.

Hétfőn reggel Madrid uccáin közelharc kezdődött.

A Manzares folyón való átkelés után Franco táborok beszüntette a tüzelést, hogy a polgári lakosság elmenekülhessen a veszélyeztetett városrészekből. Később ismét megkezdődött az ütközet és a kormánycsapatok hősiességgel védekeznek.

A spanyol harcterekről érkező jelentések szerint a nemzetiek feltartóztathatatlanul nyomulnak előre. A gyalogsági csapatok előtt haladó kis harci gépkocsik rendkívül hatásosaknak bizonyultak és rengeteg kárt okoztak a fővárost védő csapatok körében. A felkelők rádióadói közlik, hogy Franco csapatainak zöme eddig még nem vett részt a harcokban és Madrid uccáin csak az előhadak küzdenek meg. Ezek készítik elő a spanyol főváros elfoglalását. A kormánycsapatok birtokában levő orosz eredetű tankok teljesen hasznavehetetlenek bizonyultak, mert azokat egymásután harcképtelenné tették. A nemzetiek előnyomulása során elfoglalták Cartel Modela fogházat is és az oda bezárt foglyokat és tuzsokat rögtön kiszabadították.

Londoni jelentés szerint Ascarate londoni spanyol nagykövét jegyzéket nyújtott át a külügyi hivatalban, amellyel közölte, hogy a madridi kormány székhelyét ideiglenesen Valenciába tette át. A küzdelmet a kormány kettőzött erővel tovább folytatja. A jegyzék szerint a hadvezetőség tanácsolta, hogy a kormány hagyja el a fővárost.

A francia lapok hadiudósítói szerint Madridban véres harcok folynak. A nemzeti hadsereg az összes külvárosokat elfoglalta és megszállták a Manzares két partját. A nemzetiek előőrsei Ronda de Atocha-nál állanak. Sikerült megteremteni az összeköttetést az északi pályaudvar, a Las Delicias pályaudvar és a Medioda pályaudvar között. A löszertárok negyedét szintén hatalmukba kerítették a felkelők.

Budapesről jelentik: Az ottani spanyol követség épületére ma reggel kiüzték a nemzeti kormány piros-arany-piros zászlóját. A követség budapesti ügyvivője ma értesítést kapott Madridból, hogy feleségét a spanyol főváros kormányhatóságai tuszként őrizetben tartják, de gyermekei egészsége sek. Az ügyvivő apósát azonban kivégezték.

Carlos Arcos budapesti spanyol követ a lapok munkatársai előtt nyilatkozott a spanyol nemzetiek győzelméről és a következőket jelentette ki:

— Kijelentem a burgosi kormány zászlóját abból az alkalomból, hogy a nemzetiek elfoglalták Madridot. Melléje azonban felhúztam a gyászlobogót is, a harcokban elesettek emlékezetére. Franco tábornok tudtommal Madrid elfoglalása után sem akarja egyetlen kormánytól sem kérni a burgosi kormány elismertetését.

A további küzdelmekről a követ kijelentette, hogy

a spanyol polgárháború legvéresebb küzdelme csak most kezdődik majd Kataloniában. Ezért az ország részért vívandó harc még legalább másfél évet vesz majd igénybe. Ha majd ezt is elfoglaltuk, akkor kerülhet sor a népszavazásra, amely eldönti, hogy Spanyolország monarchia legyen-e vagy köztársaság.

Gyűlést tartottak Aradon az aradi és temesvári (Timisoara) katolikus tanítók

Az aradi katolikus elemiiskola helyiségében november 9-én, hétfőn az aradi és temesvári (timisoarai) tankerületek katolikus tanítói gyűlést tartottak, amelyen számos időszerű kérdést tárgyaltak meg. A gyűlésen Wegling János kanonok, egyházmegyei főtanfelügyelő elnököt és megjelentek Bartos Gusztáv seléndi (silindiai), Schuster Tamás pánkotai (pánkotai), Takács János kisenői (chisneucrisi) plébánosok, Mészáros István seléndi (silindiai), Pál József borossebesi (sebiși) tanítók, Aradról Lakatos Ottó dr. plébános, szentszéki ülnök, Láng István és Návrády Ágoston igazgató-tanítók, valamint az aradi és temesvári (timisoarai) tankerület magyar nyelvű katolikus iskoláinak tanítói kara ugyyszólván teljes számban. A gyűlésen részt vettek még Etienne József segédtanfelügyelő és Boros Károly elnök.

Szentmisével vette kezdetét a nagygyűlés, amelynek megnyitáskor Lakatos Ottó dr. szentszéki ülnök a vendéglátó egyházközség nevében üdvözölte Wegling János kanonokot, az egyházmegye főtanfelügyelőjét, aki meleg szavakkal válaszolt az üdvözlésre és az összejövetel rendeltetését ismertette. A tanítói gyűlés további során Návrády Ágoston, Láng István, Mészáros István és Pál József rendkívül értékes, magas színvonalú előadásokat tartottak, amelyeket eszmecsere követett.

CORSO 5, 7 $\frac{1}{2}$ és 9 $\frac{1}{2}$ órákig
Telefon: 665.

ROKK MARIKA
A KOLDUSDIÁK

Uj rend

az állami kiadások folyósításánál

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter elhatározta, hogy rendszert visz be az állami tisztviselők fizetésének, valamint az anyagi kiadások kiutalásának munkájába, illetve folyósításába és ezért a következőket rendelte el:

A fizetések folyósítása az alábbi sorrendben történik:

A fővárosban: Minden hó 20-ikán és 21-ikén a nyugdíjpénztárnak járó szubvenciót fizetik ki, 22-ikén a pénzügyi és belügyi, 23-ikén az igazságügyi, a földművelésügyi, külügyi, munkaügyi, ipar- és kereskedelemügyi, közmunkaügyi és miniszterelnökségi, 24-ikén közoktatásügyi, vallásügyi, nemzetvédelmi miniszteriumok keretébe tartozó tisztviselők járandóságát fizetik ki, míg 25-ikén a különböző szubvenciók folyósítása történik meg.

A vidéken a fizetéseket az alábbi sorrendben folyósítják: Minden hónap 26-ikán a nemzetvédelmi miniszterium, 29-ikén és 30-án a pénzügyi és igazságügyi, 1-én, 2-ikén és 3-án a közoktatásügyi s vallásügyi, 4-ikén és 5-ikén

a többi miniszteriumok keretébe tartozó tisztviselők járandóságait fizetik ki. Tizedikéig pedig az elmaradt fizetéseket folyósítják. Vidéken az anyagi kiadások folyósítása 13-ikán, 14-ikén és 15-ikén történik. A napidíjakat pedig minden hó 11-ikén, 21-ikén és 30-ikán fizetik.

Súlyos vasuti szerencsétlenség a predeali alagutnál:

Összeütközött egy szerelvényvel az arad—bucuresti-i Rapidvonal

Súlyos sebesült — Letartóztatták a bűnösöket — A vonaton utazott Pop Valer ipar- és kereskedelemügyi miniszter és két államtitkára — Maniu Iuliu Braşovban lemaradt

Bucurestiből jelentik: Az erdélyi (aradeali) Rapid-vonal Predeal és Brassó (Braşov) között egy hat mozdonyból összeállított különleges szerelvényvel összeütközött. A Rapid a Predeal közelében levő nagy alagutból futott ki, amikor szembetalálkozott a szerelvényvel, amely Predeal felől érkezett és Brassó (Braşov) felé haladt. A különleges szerelvény első mozdonyának vezetője nem vesztette el lélekjelenlétét és 25 kilométerre sikerült is lecsökkenenie a sebességet.

A mozdonyok egymásra szaladtak, a tengelyek összetörték és a szerkocsik szintén súlyosan megrongálódtak.

A gyorsvonal vezetője szintén átlátta a helyzetet, működésbe helyezte az összes fékeket, úgy hogy a vonat már csak 10 kilométeres sebességgel folytatta útját. Ennek ellenére az összeütközés elkerülhetetlen volt már. A Rapidot vontató két mozdony teljesen tönkrement. A kocsik csaknem kivétel nélkül súlyosan megrongálódtak. Az utasok között borzalmas riadalom lett urrú, a megrémült emberek leihataltan kétségbeeséssel menekültek a kocsikból. Azonnal megállapították, hogy a különvonal Taflan nevű mozdonyvezetője úgy indult el Predeal állomásról, hogy nem várta meg a Rapid megérkezését. Gondatlanság terheli a predeali forgalmi tisztviselőt is, aki Taflannak idő előtt adta át a közlekedési rendelkezést. Robu váltóór a Brassó (Braşov) irányába szóló váltót zárva hagyta.

A mozdonyvezetőt, a váltóór és Ionescu forgalmistát őrizetbe vették. A vagonok roncsai alól a következő súlyos sebesülteket emelték ki: Aldea Elena asszony, Aldica Ion, Chica Ion mérnök, Ion Margineanu és Olteanu Sebastian. Mind az öt súlyosan sebesültet mentők szállították Brassóba (Braşovba).

Hivatalos jelentés szerint egyetlen halálos eset sem történt. A könnyebb sebesülteket a Brassóból (Braşovból) nagy sietséggel megérkezett segélyvonat ápoló személyzete részesítette segélyben. Érdekes, hogy

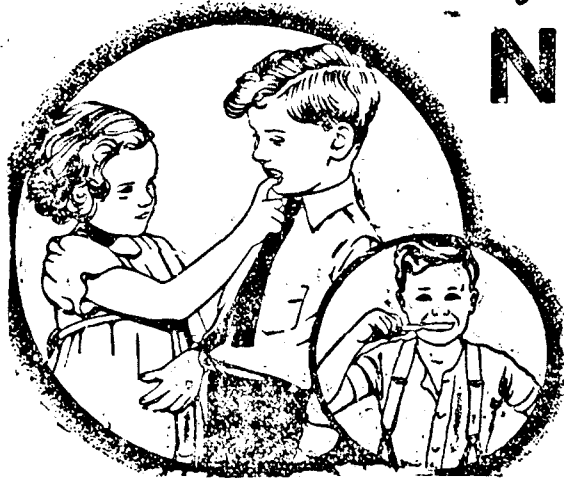
az utasok között tartózkodott Pop Valer iparügyi miniszter,

aki gépkocsin folytatta útját a fővárosba és megérkezésekor a hírlapírók előtt a következőképpen nyilatkozott:

— Biztos haláltól menekültem meg, mert a Szalonkocsi, amelyben utaztam, rendkívül erős építményű. Aludtam, amikor az összeütközés történt és az óriási erejű lökés kidobott az úgyamból. Valamennyiünk szerencséje az volt, hogy a szokástól eltérően a Rapid mindkét mozdonyát a szerelvény elejére kapcsolták, ugyanis rendszerint az egyik mozdony hátulról tolja a szerelvényt. Ha történetesen ezuttal is ez lett volna a sorrend és a hátul haladó mozdony előrenyomja a szerelvényt, akkor a Rapidból csupán vas, fa és emberi hús felismerhetetlen tömege maradt volna meg. Az összeütközés után valamennyiünket az ablakon keresztül mentettek ki.

Pop Valer kíséretében utaztak Roman Valer és Ganea Titu államtitkárok, továbbá Manolescu-Strunga, aki szintén a kormánypárt egyik vezetője. Az összeütközés másik érdekessége, hogy ugyanazon a vonaton utazott Maniu Iuliu is, aki Bucurestibe készült. A pártvezér Brassó (Braşov) állomáson egy csésze teát ivott, eközben a vonat elindult és Maniu legnagyobb bosszuságára lemaradt a szerelvényről. A volt kormányelnök bérgepkocsin folytatta útját Predeal felé, mert itt akarta utolérni a megszökött Rapidot. Predealon azután tudomást szerzett a súlyos természetű szerencsétlenségről, amelyet így szerencsésen kikerült.

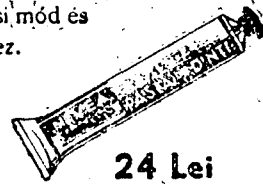
Ez a helyes!

NIVEA FOGKRÉMET gyermekeinknek!

Gondoskodjék róla, hogy már zsege gyermekkorban hozzászokjanak a gondos fogápoláshoz! Minden étkezés után, de különösen lefekvés előtt, gyermekeink fogait NIVEA FOGKRÉMMEL gondosan keféljék meg, szájukat öblítsék ki. Ez a legbiztosabb tisztántartási mód és szép fehér fogakat eredményez.

Maniu Iuliu Arad! 1938

24 Lei

FODORNÉ kozmetikus

tisztelettel értesít Arad ur hölgyeit, hogy betegségből felépülve, ismét rendelkezésükre áll. Külföldi újdonságai megérkeztek. Strada Alexandrii No. 3, udvar balra. 546

URANIA 5, 7.15 és 9.15 órákor

Telefon 2-32.

Ma premier!

Szerелеm a rádióban

Gyönyörű melódiák, világhírű zenés együttesek, hamisítatlan humor, csodálatos táncjelentek, pazar kiállítás. — Amerika legnépszerűbb revü-sztárjaival: DICK POWELL, GINGER ROGERS, PAT O'BRIEN. HÁROMNYELVŰ FELIRAT!

Legujabb

NŐI TÉLI-KABÁTOK, RUHÁK

ARAD

RADÓ

TIMISOARA

Feltűnő olcsó árak!

Oriási választék!

CONSUM és INLESNIREA tagok bevásárlási helye. 4577

Több száz letartóztatás

a nemzeti kereszténypárt gyűlésével kapcsolatban

Súlyos kilengések több vasuti állomáson — Kisiklott Galatinál az egyik különvonal

Bucurestiből jelentik: A belügyminiszterium ma hivatalos jelentést adott ki a nemzeti kereszténypárt tegnapi országos nagygyűlésével kapcsolatban letartóztatott egyének soráról:

Összesen 360 őrizetbevétel történt, akik közül 162 embert tartottak vissza, mert tiltott egyenruhát viseltek.

Valamennyi őrizetbe vettől jegyzőkönyvi valamást vettek, majd egyenruhájukat elkobozták. Valamennyiüket tiltott egyenruhaviselés címén állítják bíróság elé. Amikor a nagygyűlés résztvevői visszautaztak lakhelyükre, több

helyen kilengésekre ragadtatták magukat, így izgalmas jelenetek játszódtak le Székelykocsárd (Războeni), Tövis (Teiuş) állomásokon, Roman állomásán pedig a tüntetők szétromboltak egy üzletet és ez alkalommal kétszáz letartóztatás történt.

Egy negyven kocsiból álló szerelvény, amelyen a nagygyűlés résztvevői utaztak, Bessarabia (Basarabia) felé, Galați állomáson eddig ismeretlen okból szerencsétlenül járt. Kiderítetlen módon az egyik vagon kisiklott. Több sebesülés történt, hat súlyosan sérültet pedig mentők szállítottak a galați-i kórházba.

Számadás — tervezés a Kölcsey Egyesületben

Népek életfejlődése — Kulturstatistika

A Kölcsey-Egyesület októberrel elmaradt közgyűlését vasárnap délben tartotta meg a Közművelődési palota művészsobájában. Visszatekintés volt az egyesület egy évi magyar szellemi munkájára és hitvallás a tettekre szövegről a magyar írásművészet és tudás szakadatlan népszerűsítésére és terjesztésére. Az anyagi és szellemi gátlásokkal küzdő ötvenöt éves egyesület vezetői az aradi magyar társadalom érdeklődését az írásművészet és a tudományos fejlődés iránt eleven erővel tudták ébreszteni és kielégíteni az elmúlt évben is és olyan munkatervvel indult neki a téli összejöveteleknek, hogy teljes joggal számítanak a magyar társadalom támogatására. Milyen támogatást vár a nagy és szépmultú Kölcsey-Egyesület a megfogyaikozott aradi magyarságtól? Aldozzanak nem pár százan, hanem annyi ezren az aradi magyar szellemi életre évi száz lei tagsági díjat és olvassák sokan az ingyenes magyar kölcsönkönyvtárát a Kulturpalotában és töltsék meg ingyenes irodalmi és tudományos, változatos és érdekes előadásain a két Kulturház termét. A Kölcsey-Egyesület kicsiny anyagi áldozatot vár a magyar nyelv szellemében élő aradi közönségtől, hogy szellemiekben sokat, minden évben többet adhasson. Többet nemcsak a szellemi élet erőiből, hanem az erdélyi (ardeal) magyar alkotó lelkek tudásából és művészetéből is. Ez volt a vezetőgondolata a főtítkári jelentésnek az elmúlt és az új munkaévről. És ezt a gondolatot fejezte ki Fischer elnök megnyitó beszédjében azzal a találaton szellemes hasonlattal, hogy a Kölcsey-Egyesület élete is kultur-statistika, melyben nemzedékek adják át egymásnak továbbvitelre és új lángok gyújtására a műveltség világosságát. Sajnálatlaltal mondotta azonban, hogy az aradi magyarság ifju nemzedéke nem jelentkezik ehhez a kultur-statistika, hogy átvegye és továbbvigye az emberiség haladásutján a magyar teremtőlelek világosságát. Sokszor ismétlődő jelszó manapság: „helyet az ifjuságnak”, „kopogtat az ifjuság az élet kapuin” és a Kölcsey-Egyesület nyitott kapuin alig-alig jelentkezik egynéhány az ifju nemzedékből, hogy résztvegyen a kultur-statistika.

Fischer Aladár elnöki megnyitójá következett ez után. Finoman jellemző, emelkedett szavakkal mutatótt rá az elnök megnyitónak ez a része, hogy sok nemes emberi gondolat és érzés szépsége maradt kimondatlan két ihletett író elhunytával. A közgyűlés közönsége meghatva hallgatta Fischer elnök megindult szavait.

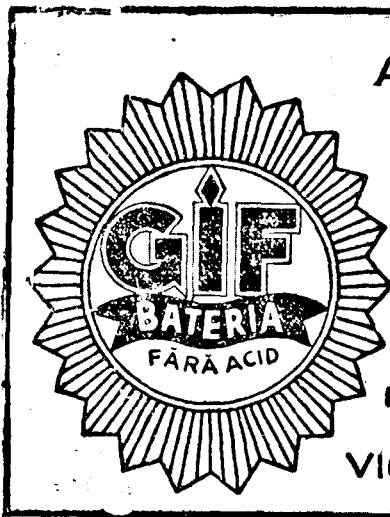
Ezután Szöllösi István főtítkári olvasta fel jelentését a Kölcsey-Egyesület munkásságáról és a munkatervet az e hónapban meginduló vasárnapi és szerdai előadásokról a Kulturpalotában és az Iparosok Kulturházában. Elmondotta ezután a főtítkári részletesen azoknak a pályázatoknak a történetét, amelyet a Kölcsey-Egyesület a magyar elemi és főgimnáziumi tanulók számára a magyar fogalmazásért tűzött ki. Lapunk ezek eredményét az elmúlt iskolai év végén közölte.

A szélesebbkörű irodalmi pályázatok határideje most november 1-én járt le és a főtítkári jelentette, hogy a beérkezett műveket egy négy tagból álló bizottság most olvassa és november végén fogja a bírálatok eredményét nyilvánosságra hozni.

A nyilvános előadások tárgyait és előadásait ismertette ezután a jelentés. Elmondotta, hogy a Közművelődési palotában rendezett öt vasárnap délutánján az évben is írók és művészek életének nevezetes évfordulóit használta fel az egyesület, hogy ezek termékenyítő eszmevilágába bevezesse a közömbösségre hajlók növekedő számát. A Kölcsey-Eletiskola 14 előadójáról szólt ezután szeretettel a jelentés, majd azokról, akik önkéntes adományaiikkal lehetővé tették ezeket az előadásokat.

A műtről szóló jelentés után felolvasta a főtítkári az 1936—37-ik évi munkatervet. Ebben szerepel a kulturpalotai magyar könyvtár folytatolagos gyarapítása könyvekkel és folyóiratokkal és előadások a Kulturpalotában és az Iparos Kulturházban. Az első irodalmi délután november 22-én lesz a Kulturpalotában. Ezen szerepelnek Fischer Aladár elnöki megnyitójá után Szántó György irodalmi előadással, Tarnóczy Lajos megemlékezése Herman Ottó tudományos és irodalmi munkásságáról, a tudós író születésének százéves fordulójá alkalmából. Hendl Gitta szavalata új költők verseiből, Töllösi Magda hegedűművész és Fischer Ernő zongoraművész együttes játékkal.

A Kölcsey-Eletiskola tudományos előadásait november 25-én indítja meg Windholz Béla dr. Ezeknek a népszerű és tudományos előadásoknak tartalmi egységet fog adni a vezérgondolat, hogy az anyagi és szellemi életnek egyetemes törvényszerűsége a fejlődés. A megállapított tételek előadói lesznek Windholz dr. után Márton Izidor kereske-

A
G I F
SZALMIÁK ÉS SAVMENTES
ELEMET
MÁR MINDENKI HASZNÁLJA
REGENERÁLÓ KÉPESSÉGE ÉS TARTÓSSÁGA
ÓRIÁSI.
VIGYÁZAT UTÁNOZZÁK! GALVANI.S.A.

Képviselő: HOCHMANN BÉLA, Arad, Str. Horla 4.

Ünnepélyes külsőségek között iktatták be Szilágyi Sándort,

a pankotai (pâncotai) reformátusok új lelkészét

Meghatóan ünnepélyes keretek között folyt le vasárnap Pankota (Pâncota) új református lelkészének, Szilágyi Sándornak, a beiktatása. Alig néhány száz hívőből tevődik össze a pankotai (pâncotai) református gyülekezet, a beiktatási ünnepség keretel azonban túlnőttek a kis egyházi közösségen és a szeretet és összetartás impozáns példáját adták. Az ünnepség egyben megmutatta azt a példátmutató felekezeti és társadalmi megértést és egyetértést, ami Pankotán (Pâncota) uralkodik. A beiktatásra igen sokan utaztak el Aradról és a környékbeli községekből is.

Délután 10 órakor ünnepi istentisztelettel kezdődött a beiktatási ünnepség. Ez alkalommal zsúfolásig megtelt a hívőkkel a pankotai (pâncotai) református templom. Arday Aladár, nagyszalontai (salontai) református esperes mondott ezután magasszárnyalású, gyönyörűen felépített beszédet, amelynek keretében Pankota (Pâncota) új református lelkészét, Szilágyi Sándort beiktatta új tisztségébe. Arday esperes beszédében drámai erővel ismertette a református lelkész nehéz, küzdelemteljes hivatását. Rámutatott arra, hogy a lelkész feladata a hívők közösségében fenntartani a belső békét, összetartást és felebaráti szeretetet, elsimítani a nézeteltéréseket és elvívásokat, véget vetni a belső gyűlölködéseknek és mindenekelőtt megóvni a gyülekezetet a külső veszélyekkel szemben. A mély hatást tett beiktató beszéd után általános figyelem közepette Szilágyi Sándor, a község új lelkésze mondotta el beköszöntőjét, amelyben részletes programját adta jövőző munkásságának.

Az istentisztelet után körülbelül fél 12 órakor az iskolák, egyházi és polgári egyesületek, hatóságok és a különböző egyházak vezetői üdvözölték az új református lelkészt. Színes képet nyújtott az iskolásgyermekek, fiúk, lányok ünnepi ruhába öltözött csoportjainak felvonulása és az a mindenoldalról megnyilvánuló szeretet, amellyel az új lelkészt körülveték. Délben 180 terítékes közebed következett. A közebeden elsőnek Szilágyi Sándor, az új lelkész II. Carol királyt éllette beszédében, majd Arday Aladár esperes az új lelkészt üdvözölte felszólalásában. Schuster Tamás római katolikus plébános a községbeli római katolikus egyházközség üdvözlését tolmácsolta, míg Sonnenfeld Éliás, a zsidó hitközség főbírája a szeretetről szólt. Tarnóczy Lajos aradi református lelkész mondott ezután értékes beszédet, míg Péterffy Lajos, nagyszalontai (salontai) ügyvéd, a város

fiatalsága nevében bucsuztatta el a Nagyszalontáról (Salonta) távozó Szilágyi Sándort. Végül Nobik József a pankotai (pâncotai) gyülekezet eddigi helyettes lelkésze beszélt.

Délután négy órakor vallásos délután keretében folytatódott a beiktatási ünnepség. Ennek során elsőnek Nagy István, vadász (vănători) lelkész tartott bibliamagyarazatot, majd dr. Gyenge Jánosné, salárdi (salardi) uriaszony tartott értékes előadást a nőszövetségek hivatásáról. Ezenkívül a leánynekkar is szerepelt, végül pedig Nobik József, nagyszalontai (salontai) segédlelkész bucsuzott a pankotai (pâncotai) gyülekezetből. A beiktatási ünnepség igazi eseménye az este 9 órakor a „Dacia”-ban rendezett kulturst volt. Az estélyt Tarnóczy Lajos református lelkész mindvégig magas színvonalu, lebilincselő előadása vezette be az emberi kulturáról. Tarnóczy Lajos előadásában kimutatta, hogy minden kultúra főcélja az emberi élet könnyebbé, szebbé és jobbá tétele. Talán ma könnyebbé vált az élet, egyesek szerint szebbé is, de a jószág dekadenciáját éljük — mondotta az előadó, aki végül felszólította a hallgatóságot, hogy mindenki vizsgálja meg önmagát, vajon méltó-e kultur-ember elnevezésére. A nagy sikert aratott előadás után Péterffy Lajos nagyszalontai (salontai) ügyvéd Mécs- és Reményik-verseket adott elő mély hatás mellett, majd Bokor Sándor, feketegyarmati (Iarmata-neagrai) lelkész előadása következett. Program szerint humoros előadást kellett volna tartania — mondotta az előadó — de úgy véli, ez nem méltó az est hangulatához és ezért inkább egy előadását olvasta fel nagy tetszés mellett. Utána T. Balogh Lajos nagyszerű humoros énekszámok következtek, majd dr. Balogh Ernő borosjenői (ineui) kórházi igazgató-főorvos beszélt az „ideálokról” és nívós előadásban rámutatott arra, hogy az ideálokért való küzdelemben rejlik az élet igazi értelme. A műsor következő számaként Löwy né Kaposi Mária „Modern leány” című, pályadíjat nyert monologját adta elő nagy sikerrel Czako Margit aradi urileány. Kemke Károly nagy tetszés mellett magyar dalokat énekelt Davidházi Imre hegedűkíséretével, Lannert Jánosné hatásos szavalata után pedig Nagy Zoltán erdőhegyi (pădureni) lelkész egyik versét adta elő a lelkész leánya tehetségesen. Bándits Antal szép szavalata után Gyenge János szellemes záróbeszéde zárta be a kulturst és ezzel a beiktatási ünnepség program-szerű része befejezést nyert.

déli liceumi igazgató Temesvárról (Timișoara), Dömötör Bertalan, Szabó Sándor dr., Hersch Andor dr., Rácz Sándor dr., Juhász Géza dr. Donáth Pál, Falus Lajos dr., Miskovics Ernő, Zima Tibor, Balogh Ernő dr. és Palágyi Jenő dr., aki előadását a januári irodalmi délutánon fogja megtartani.

Az elismeréssel fogadott jelentés után Bérczy Lajos mutatta be pénztári jelentését és az új költ-

segtetést, melyet elismeréssel vett tudomásul a közgyűlés, megadván a fölmentést a pénztárosnak és a Kneffel Lajos elnöklele alatt dolgozott számvizsgáló bizottságnak. A közgyűlés végül egyhangu örömmel tette magáévá a választmányának a javaslatát, hogy az aradi református egyháznak kiváló író-lelkészét, Tarnóczy Lajost, a választmány tagjainak sorába iktassa.

Negyedmillió leire

emelkedett az aradi postautalvány-csalás összege

Az aradi rendőrség a postával karöltve energikusan folytatta a vizsgálatot Istrati Emilian volt szerzetes és Sandru Mariora gáji (gai-i) postamesternő ismeretes bűnügyében. Ahogy a vizsgálat fokról-fokra előrehalad, úgy derülnek ki újabb és újabb visszaélések és egyre nagyobb méreteket ölt az utalványcsalás. Ma délelőtt fényképfelvételeket készítettek a három letartóztatotról, Istrati Emiliánról, Sandru Marioráról és egy kiskoru nőrokonáról, aki belekeveredett az ügybe.

Az eddigi megállapítások szerint 250—300 ezer lei az az összeg, amelyet a három letartóztatott fondorlatos módon felvett a postától. Kitudódott az, hogy Istrati számos aradmegyei faluba utazott ki, egyenesen azzal a céllal, hogy a saját maga által „feladott” és a saját nevére kötött postautalványra kikézbcsített összegeket felvegye. Istrati ruhákat csináltatott és az aradi éjszakai lokálokban költötte el az összeget, amelyből, mint kétségtelenül megállapítást nyert, a postamesternő is részesedett.

A három őrizetbevettelt Bucurestibe viszik és az ottani rendőrség folytatja tovább ügyükben a nyomozást, amelyet eddig Duca komisszár irányított Aradon.

Temesvár (Timișoara)

tovább harcol a vasutigazgatóságért — a CFR ragaszodik Aradhoz

Ismertes, hogy a vasutigazgatóságának Temesvárról (Timișoara) Aradra való visszahelyezése ellen a temesvári (timișoarai) érdekeltségek élesen tiltakoztak és tiltakozó emlékiratukat Nistor Dimitrie dr. temesvári (timișoarai) prefektus Bucurestibe vitte. Nistor dr. most visszatért fővárosi utjáról és kijelentette, hogy közbenjárása nem járt eredménnyel, mert Tabacovici CFR. vezérigazgató továbbra is a vasutigazgatóságának Aradra való áthelyezése mellett van és álláspontján nem kíván változtatni. A temesvári (timișoarai) érdekeltségek egyébként még nem adták fel a reményt, hogy sikerül elgáncsolniuk a vasutigazgatóságának Aradra való visszahelyezését. November 12-én Nagyváradon (Oradea) tartja a liberálist párt állandó választmányának ülést. Dr. Nistor Dimitrie Temesvárról (Timișoara) küldöttséget vezet Nagyváradra (Oradea), a vasutigazgatóság ügyében.

Négy erdélyi (Ardeal) magyar darabot mutat be a budapesti Vigszínház

Budapestről jelentik: Jó b Dániel a budapesti Vigszínház igazgatója most érkezett vissza Kolozsvárról (Clujról), ahol végignézte Tamási Áron drámájának bemutatóját. Az igazgató elmondotta az újságíróknak, hogy megállapodást kötött az ottani Szépművészeti Céhnel a Vigszínház nevében. A megállapodás értelmében a Vigszínház egy év leforgása alatt négy erdélyi (ardeali) darabot álló ciklust fog bemutatni. Az egész ciklus megrendezését gróf Bánffy Miklós vállalta magára. Elsőnek Károly Kós „Budai Nagy Antal” című drámáját hozzák színre, míg utána Tamási Áron „Tündöklő Jeromosa” következik, azután pedig Kákasi Endre „Vörös-kör” című drámája lesz a legközelebbi bemutató és végül Bánffy Miklós drámáját mutatják majd be. Tervbe vette ezenkívül, hogy Nyirő József és mások színművét is be fogja mutatni a Vigszínház jövő évadján.

A FOGAK ÉLŐ SZERVEK—

na BETEGEK, az egész szervezetnek árthatnak. Kefélje tehát fogait egészsége megóvása céljából KÉTSZER NAPONTA CHLORODONT-tal Vizsgáltassa meg fogait kétszer évente fogorvossal!

Chlorodont

Engel Gyula elnök ünneplése

az Arad és Vidéke Füszerkiskereskedők Szindikátusának közgyűlése alkalmából

Tíz esztendő munkáját ünnepelték meg vasárnap az Aradi Kereskedelmi Testületben az Arad és Vidéke Füszerkiskereskedők Szindikátusa közgyűlésén, amelyen módot találtak annak az embernek ünneplésére is, akinek tevékenységéhez a Szindikátus által elért eredmények nagy része fűződik. Az Arad és Vidéke Füszerkiskereskedők Szindikátusa fennállásának tizesztendő jubileuma egybeesett Engel Gyula születésének 65-ik és közéleti működésének negyvenedik fordulójával, úgy hogy Arad és a megye kiskereskedői vasárnap tulajdonképpen hármast ünnepet ültek. A diszközgyűlést, amelyen számos vidéki kereskedelmi szervezet képviseltette magát, Lapusca Teodor társelnök nyitotta meg, aki hangsúlyozta, hogy Engel Gyula elnök képét azért festették meg, hogy egyrészt hálájukat röjják le az elnökkel szemben, másrészt pedig, hogy példát mutassanak a jövő nemzedékeknek arról, hogy a kiskereskedők meg tudják becsülni azt, aki érdekükben dolgozik. Ezután Menczer Jenő leplezte Engel Gyula portréját, amely Wolff Károly kiváló aradi festőművész tehetségét dicséri.

Fränkl Géza és Márkus Miksa vezetőségi tagok meghívták a terembe Engel Gyula elnököt, akit Juhász Gábor alelnök üdvözölt meleg szavakkal. Ismertette azt a fáradhatatlan munkát, amit Engel Gyula a szindikátus érdekében kifejtett, majd pedig arra kérte az elnököt, hogy fogadja olyan szeretettel a képet, mint amilyen szívesen ők annak festéséhez hozzájárultak.

Engel Gyula emelkedett ezután szólásra és mindenekelőtt II. Carol királyról, valamint Mihai nagyvajdáról emlékezett meg. Javaslatára üdvözlő táviratot küldtek úgy az uralkodónak, mint a trónörökösnek. Az elnök ezután a diszközgyűlésen megjelent dr. Cotioiu Romulus átmeneti-bizottsági elnököt, dr. Botioc Alexa volt polgármestert, Faragó Rezső vezérigazgatót, dr. Falus Lajos kamarai titkárt, dr. Szöllösi Zsigmondot, a Kereskedelmi Testületek Szövetsége főtitkárát, Meer Ármint, az Aradi Kereskedelmi Testület elnökét, Reinhardt Gyulát, Mohor Iliet, a vendéglős szindikátus elnökét, Olariu Iustint, az Ipartestület volt elnökét, Izsák Mihályt, a nagyváradi (oradeai) Kereskedelmi Csarnok főtitkárát üdvözölte, majd pedig a Szindikátus tizesztendő történetét ismertette. Rávilágított arra, hogy a Szindikátust Liszka Pál kezdeményezésére alig néhány nap alatt alapították. Megemlékezett arról, hogy Aradmegye 1056 kiskereskedője közül 541 tagja a Szindikátusnak.

— Tíz esztendő működésünk alatt — mondotta — összesen 2640 esetben jártunk el hatóságoknál, tehát átlag egy esztendőben 300 esetben.

Beszéde befejezésekor köszönetet mondott

a Kereskedelmi és Iparkamara mindenkori támogatásáért. Cotioiu Romulus dr. átmeneti-bizottsági elnök szólalt fel ezután, aki a Szindikátus eddigi működését méltatta és hangsúlyozta, hogy annak képviselői mindenkor jogos és törvényes kívánságokért küzdöttek.

— Most, amikor a kormány rendelkezése értelmében a spekulatörvény alkalmazása ismét időszerűvé vált — mondotta — a Szindikátus vezetőségével egyetértésben kívánok eljárni és részletesen meg akarom tárgyalni ezt a kérdést, hogy olyan megoldást találjunk, amely a kereskedőket és fogyasztókat egyaránt kielégíti. A tizesztendő jubileum alkalmából őszintén üdvözlöm a Szindikátust és annak elnökét.

Engel Gyula megköszönte az átmeneti-bizottsági elnök szavait, majd pedig Falus Lajos dr. szólalt fel a Kereskedelmi és Iparkamara képviselőjében és a kamara további támogatásáról biztosította a Szindikátust. Dr. Szöllösi Zsigmond sájnálattal közölte, hogy Domán Sándor, a Kereskedelmi Testületek Szövetségének elnöke a családjában bekövetkezett gyász miatt nem jelenhetett meg és ezért levélben üdvözli a Szindikátust. Felolvasta a levelet, amelyben Domán Sándor a Szindikátus és Engel Gyula munkásságát méltatta. Ezután dr. Szöllösi Zsigmond az Aradi Kereskedelmi Testület nevében mondott üdvözlő szavakat Reinhardt Gyula az Iparos Otthon és az Iparosok Hitelszövetkezete képviselőjében mondott beszédet, majd pedig dr. Botioc Alexa volt polgármester szólalt fel. Utána Vig Pál a nagyszalontai (salontai) Kereskedők Köre üdvözlőt tolmácsolta. Liszka Pál a szindikátus múltjáról beszélt. Mohor Ilie pedig a vendéglősszindikátus, míg Puia Gheorghe a Szindikátus soborsini (sávársini) tagozata nevében szólalt fel. Engel Gyula elnök felolvasta Pacuraru Brutus kamarai főtitkár üdvözlőlevelét és ismertette az üdvözlő-levelek és táviratok egész sorát. Dr. Kelemen Gábor szindikátusi ügyész tartott ezután előadást az új közigazgatási törvénynek a kiskereskedőket érintő részéről, dr. Izsák Mihály pedig a kereskedők szervezkedésének problémájáról beszélt.

Este kilenc órai kezdettel közvacsorát rendeztek az egyik aradi étteremben. A vacsora alkalmával a Szindikátus hölgybizottsága virágkosarat nyújtott át Engel Gyulának. A hölgybizottság tagjai a következők voltak: Márkus Miksáné, Fränkl Gézané, Zöldy Erőné, Menczer Jenőné, Dogmanov Györgyné. A vacsora alatt elsőnek dr. Furdai Iosif szindikátusi ügyész szólt fel, aki II. Carol királyra és az uralkodóházra írtette poharát, majd pedig Juhász Gábor, dr. Botioc Alexa, dr. Gabos Jenő, Liszka Pál, Engel Gyula, dr. Kelemen Gábor és Lapusca Teodor mondtak pohárköszöntőket.

A diszközgyűlés, valamint a kitűnő hangulatban lefolyt közvacsora mintaszerű megrendezése a Lapusca Teodor elnökötével működött rendezőbizottság érdeme.

SELECT 5, 7 $\frac{1}{2}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor

DOLORES DEL RIO

a gyönyörű filmsztár
töszereplésével

A montecarloi özvegy

kalandos
vizjáték

Premier ma!

CENTRAL: Pánelia szünnap!

HIREK

Halotti beszéd

Látjátok feleim, egyszerre meghalt és itt hagyott minket magunkra. Megcsakt. Ismertük őt, Nem volt nagy és kiváló, csak szív, a mi szíviünkhöz közel álló. De nincs már. Akár a föld. Jaj, összedült a kincstár.

Okuliatok mindannyian e példán. Ilyen az ember. Egyedül példány. Nem élt belőle több és most sem él s mint fán se nő egyforma-két levél, a nagy időn se lesz hozzá hasonló. Nézzétek e főt, ez összeomló, kedves szemét. Nézzétek itt e kéz, mely a kimondhatatlan ködbe vész kővé meredve, mint egy ereklje s r' ékirással van karcolva ritka, egyetlen életének ősl titka.

Akárki is volt ő, de fény, de hő volt. Mindenki tudta és hirdette: ő volt. Ahogy szerette ezt vagy azt az éteket s szót ajka, melyet most lepecsételt a csönd s ahogy zengett füllünkbe hangja, mlut vízbe sülyedt templomok harangja a mélybe lenn s ahogy azt mondta nemrég: „Édes tiacskám, egy kis sajtot ennék”, vagy bort ivott és boldogan meredt a kezében égő, olcsó cigarettá lüszijére és futott, telefonált és szötte álmát, mint színes fonált: a homlokán feltündökölt a jegy, hogy milliók közt az egyetlenegy.

Keresheted őt, nem leled, hiába. se itt, se Foktöldön, se Ázslába, a multba sem és a gazdag jövőben akárki megszülethet már, csak ő nem. Többé soha nem gyul ki halvány-kurcsa mosolya. Szegény a forgandó, tünder szerencse, hogy e csodát újlag megteremtse.

Édes barátaim, olyan ez éppen, miú az az ember ottan a mesében. Az éiet egyszer csak órája gondolt, mi meg mesélni kezdünk róla. „Hol volt, majd rázuhant a mázsás, szörnyű mennybolt s mi ezt meséljük róla sírva: „Nem volt... Ugy fekszik ő, ki küzdve tört a lobbra, mint önmagának dermedt-néma szobra. Nem kell fej se könny, se szó, se vegyszer. Hol volt, hol nem volt a világon, egyszer.

Kisszenti Miklós

— IDŐPROGNÓZIS: Élénk délnyugati és nyugati szél, néhány helyen kisebb eső. A hőmérséklet némi csökkenése.

Legolósabb **TÚZIFA** az új **AUFRICHT** fatelepen Str. D. Raicu 15. Gyermekkorú az oldal ucsójában elől Consum és Inalocirea tag. 6415 Telefon 69.

— Opreacu tábornok — a nagyszebeni (Sibiu) hadtest élén. Bucurestiből jelentik: Opreacu tábornokot a 7-ik hadtest parancsnokává nevezték ki, a nyugdíjba távozó Economu tábornok helyére. A 7-ik hadtest székhelye Nagyszeben (Sibiu).

— Balteanu Mircea kapitány kltüntetése. Balteanu Mircea aradi rojior-kapitányt, az aradi Lovar-Egylet titkárat, akit az iteni társaságokban széles körben ismernek, helyettes parancsnoki minőségben a nagyvezérkarhoz osztották be. A rokon-szenes kapitány továbbra is Aradon marad és előléptetésnek számító kinevezése alkalmával azámasan keresztek fel szerencsekívánataikkal.

— Magyaranyu valutacsempészes Bécsben. Bécsből jelentik: Az osztrák rendőrség magyaranyu valutacsempészt leleplezett le, amelynek tetesei az eddigi megállapítások szerint több mint 250.000 schillinget csempészték ki az osztrák határon. A vizsgálat kiderítette, hogy a valutát ajánlott levelekben csempészték ki az országból. A nyomozás adatai alapján a bécsi rendőrség le tartóztatta Hermann Frage kereskedőt, aki a csempészetben aktív részt vett.

— Ismét bezárták a sinaiai látékkaszinót. Néhány nap óta a semmitűszéki határozat alapján a sinaiai játékkaszinóban ismét folyt a játék. A bírósági döntés nyomán erre az egészségügyi miniszterium adta meg az engedélyt. Most azonban érdekes fordulat történt, a belügyminiszterium tiltó rendelkezést adott ki, amelynek alapján — néhány napi játék után — a sinaiai rendőri hatóságok ismét bezárták a kaszinót.

Szép asszonyok hű barátja a LYSOFORM!

Használjon valódi LYSOFORM-ot, hogy megszabaduljon az örökös félelemtől, a rettegett következményektől, hogy védekezhessen a kellemetlen meglepetések ellen, akadályozza meg a fertőzést, a baktériumok, a nem kívánatos csirák megtelepedését. Nyugtassa meg magát rendszeres és idejében alkalmazott valódi LYSOFORM öblítésekkel. A biztos hatása és megbízható LYSOFORM csak zárt üvegben valódi, kimérve nem kapható. 4659

— KATONAI JELENTKEZÉSEK. Kedden, november 10-én az 1916., szerdán, 11-én az 1917-kontingensbeliek jelentkezése folyik a vári hadkiegészítő parancsnokságon.

Fizetésemelést kapnak az angol miniszterek

Londonból jelentik: Az angol kormány most készült el a miniszteri fizetések rendezéséről szóló törényjavaslattal. Az alsóház már a legközelebbi hetekben tárgyalás alá veszi a törvényjavaslatot, amely a kabinet tagjainak fizetését egységesen 5000 font sterlingben állapítja meg. A miniszterelnök fizetésének felemelése felett még nem döntöttek, valószínűnek látszik, hogy javasolni fogják, hogy a jövőben 8000 font helyett 8000 fontot kapjon az angol kormányfő. Felemelik az államtitkárok fizetését is, éppen úgy, mint a kisebbleltőségű miniszteri tárcák betöltőinek javadalmazását.

— Elloptak egy nagyértékű cremonai hegedűt Magyarországon. Budapestről jelentik: A budapesti rendőrségen ritka érdekességű lopás ügyében tettek feljelentést. A sümegi állami muzeumból ismeretlen tettes elhopt egy műkinoszszámba menő, 1669-ben készült cremonai hegedűt, amelynek hozzávetőleges értéke 20.000 pengő. A mesterhegedűt a tolvaj egy egész egyszerű, ócska hegedűvel cserélte ki, abban a reményben, hogy ez késlelteti a lopás felfedezését. Hétfőn két budapesti detektív utazott Sümegre, ahol megindítják a vizsgálatot a különös lopás ügyében.

ZEISS és BUSCH
Páris, London, Berlin Bucurest
ismert szemüveg világmárkaja.
Ismerje meg On is.
KUN szaklászterész
Arad, Bulev. Regina Maria 18 5488

— Halálozás. Antal Ágoston uradalmi titkár Mocrea 58 éves korában november 8-án 4 órakor elhunyt. Temetése november 10-én délután 4 órakor lesz az aradi felsőtemető halottasházából.

Legjobb, legszebb és legolósabb fűzők és gyógyhaskötők készülnek Lányinál, Neuman-palota

— Öngyilkosság Aradmegyében. Az aradi ügyészségre ma jelentés érkezett, amely szerint Matutiu Ioan, 44 éves kisszentmiklósi (Sannicolau mic) lakos felakasztotta magát. Tettének oka ismeretlen.

Az Aradi Közlöny albumából

Családi weck-end biciklín

Miniatür

Nagyon öreg. A keze valamikor fehér és könnyű, most barna, mint az öreg fa és a kék erek szinte klugranak a ráncos bőrből. Az arca elvész: a fehér párnán. Elmosódott folt, a melyből mint valami messzi, elmult ragyogásnak emléke, két szomorú szem, két nagyon öreg, láradt szem világlit. Pislákoló mécses.

A nagyon öreg asszony körül néha valami kis élet van, az orvos megvizsgálja a pulzusát, az ápolónő vizet ad, messziről behallatszik a szobájába a kint várakozó úlságrók suttogása. Ezt a suttogást hallja és mintha keserű szája, halálra érett, hajdan olyan szép szája mosolyogna. A fájrol egy nagyon szigorú katona képe néz rá. Az nem szerette az úlságrókat. A nagyur nem szeretett senkit, csak őt, a nagyur nem beszélt senki kis balandóval, csak vele. Ott ült a sarokban és hallgatta, ahogy mesélt neki. Mindig mesélni kellett és az öregasszony a régi mesékre gondol, amelyeket valamikor a régi nagyurnak mondott. Emberekről, akik nem jutattak el a nagyurhoz és akiket a szigorú katona akkor sem látott meg, ha előtte álltak. Mennyit mesélt és azóta mennyi mesélnivalója volt, hogy a szigorú nagyurat eltemették a kapucinusok sírboltjába. Mennyit minden történt azóta és az öregasszony, a hajdan nagyon szép asszony megbékülten néz fel fáradt szemével a szigorú katona képére. Ugy érzi, hogy megint mesélhet majd neki.

Az öregasszony, valamikor egy birodalom legirglyellebb asszonya most haldoklik és már rég meghalt. Elfelejtették és csak most emlékeznek rá, amikor Schratt Katalin el akar egészen menni.

— Belügyminiszteri rendelettel betiltották a „Brassói Lapok” megjelenését. Bucurestiből jelentik: A belügyminiszterium szombaton reggel értesítette a „Brassói Lapok” szerkesztőségét, hogy a lapot betiltja. A betiltó rendelkezéshez nem fűzött a miniszter semmiféle megjegyzést, vagy indokolást. A lap szombat reggel még megjelent. Szombaton délután a „Brassói Lapok” Bucurestii szerkesztője, Cseresznyés Sándor megjelent a belügyminiszteriumban és Benoiu belügyi államtitkárral óhajtott beszélni a lapbetiltásról. Az államtitkár Gheorghiu kabinetfőnök útján értesítette, hogy a betiltó rendelkezést maga luca belügyminiszter adta ki.

SZÖRMÉT ROSENZWEIG
elegánsat szücs készít,
Szörmemunkát tartósat Strada Moisa
olcsón olcsón Nioara No. 2.
4709

— Gallik Artur temetése. A város iparostársadalmának egyik jellegzetes és népszerű alakját, Gallik Arturt, tegnap délután nagy részvét mellett temették a felsőtemető halottas házából. Kopersó-ját elborították a koszorúk és a ravatalát a gyászoló rokonok, a kartársak és a barátok sorai vették körül. A gyászszertartást Rubisko minorita lel. kész végezte és a katólikus dalárda Ungár Imre dr. karnagy vezetésével több gyászdalát adott elő. A sírnál a fodrász-szindikátus egyik tagja mondott bucsuztatót az örökre távozó Gallik Arturról.

— Dr. Radu Ioan kórházi főorvos, fül-, gége- és orrspecialista saját házába költözött: Str. T. Vladimirescu, a közkórház közelében.

— Wizo. Ma délután 6-kor választmányi ülés. Kériük a pontos megjelenést.

— Csajánkiütésnél és bőrvizsketésnél a gyomor és a béltraktus reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel feltöltéssel kitisztítandó! Az orvosok ajánlják.

— Gyilkos merénylet a 7-es városi autobuszon. Agáji (Gai) 7-es jelzésű autobuszban egy ittas férfi garázdalkodása pánikszerű jeleneteket idézett elő vasárnap este. A zsufolásig megtelt kocsiközönsege Gáj (Gai) felé közeledve arra lett figyelmes, hogy Boer Alexandru jegykezelő hangos vitába száll az egyik utassal. Az utas láthatóan ittas állapotban volt és nem akarta megváltani jegyét. A vita egyre hangosabb lett, végül is a kalauz megállította az autobuszt, hogy rendőrt hívjon. Éppen idejében állította le a kocsit, mert a férfi kést rántott és többször a kalauz felé szurt, aki csak úgy tudta megmenteni életét, hogy leugrott a kocsiról. Futásnak eredt mert a támadó még az uccán is megfenyegette és a legközelebbi rendőrt hívta segítségül, hogy megfékezzék a garázda férfit. Együttes erővel azután sikerült lefogniok a részeg utast, akit előállították a rendőrségre. Itt kiderült, hogy Arsenov Andreinak hívják és gáji (Gai) lakos. Megindult ellene az eljárás.

Református kulturélet Aradon

A Református Leányzövetség vasárnap délután 4 órakor szeretetvendégséget rendezett, amely iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult meg. A művés és változatos műsорт Tarnóczi Éva ismergette szellemesen, utána a leányeknek egy ifjúsági indulót adott elő, majd a gyermekek szavalókörusa, amelyben Kovács Kató, Orbán Magda, Olajos Magda, Tarnóczi Alice, Szöllösi Konstanca, Papp Emmi, Fias Ilona, Konfi Erzsébet és Fahrenwald Jolán szerepeltek szép sikerrel. Ezután Nijs István ujkisodai (chisodai) lelkész tartott magasszintonvonalu előadást, amelyben felhívta az ifjúságot, hogy ha figyelmét a jövő felé irányítja is, ne hagyja figyelmen kívül a múlt értékes tapasztalatait. A műsör következő száma a kétszólamu leánykar hatásos szereplése volt, majd Raffael Éva adta elő mély átérzéssel Kozma Andor „Krisztus mindenütt” című versét. Végül Ecsedy Adár „A konyha nősei” című jelenetét adták elő Bedő Anna, Mohácsi Ica és Sári, Molnár Magda, Nemes Hona, Szabó Mária és Turai Ilona nagy tetszés mellett. A teljes siker jegyében előadott műsör után tea következett.

A Református Férfiszövetség Kálvin János művének, az „Institucio religionis christianae” 400 éves megjelenésének évfordulója alkalmával a jövő vasárnapot teljes egészében az évforduló megünneplésének szenteli. Evégből sikerült megnyernie dr. Tavasz Sándor kolozsvári (cluj) teológiai tanárt, aki, mint dogmatikai professzor a leghivatottabb Erdély (Ardeal) területén arra, hogy Kálvinnak ezt az alapvető munkáját ismertesse. Délelőtt 10 órakor ő prédikál, este pedig a templomban tartandó vallásos ünnepély keretében fogja ismertetni Kálvin életművének jelentőségét. A Református Férfiszövetség méltó keretet akar adni az értékes előadásnak és evégből a leghivatottabb művészeket nyerte meg a vallásos ünnepélyen való szereplésre.

A HÉTEN JÖN

Trillap Ilonka, a színház kiváló és rövid idő alatt szépszerűvé vált kolarajur énekesnője Csányi Mátyás, az ismert karnagy és zeneszerző orgonakíséretével egyik protestáns tárgyú opera árláját adja elő. Tarnai József színművész egy Kálvin egyéniségét jellemző verset szaval el, míg Zalay-Porcia kvartett kamarazenét ad elő. Este a Férfiszövetség vacsorát ad az Otthonban dr. Tavasz Sándor tiszteletére.

ZÜRICH ZARLAT. Páris 20.16 és fél, London 21.21 és fél, Newyork 435.25, Miláno 22.92 és fél, Amsterdam 233.50, Berlin 175, Prága 15.39, Varsó 81.80, Belgrád 10.00, Bucuressti 3.25.

BUCURESTI-I HIVATALOS ÁRFOLYA. MOK. (Az alábbi számok a Banca Nationala eladást árfolyamait tüntetik fel. Zárójelben az árfolyamokat a 38 százalékos felár hozzászámításával közöljük.) Francia frank 470 (6.90), angol font 500.00 (690.00), dollár 102.50 (141.45), lira 5.35 (7.38), holland forint 54.60 (75.31), német márka 39.50, csekkorona 3.55 (4.90), zloty 19.25 (26.56), dinár 3.05, pengő 27.50, svájci frank 4.70 (6.49.)

November 14-én
este 9 órakor
a KULTURPALOTÁBAN

BUCURESTI-I MAGÁNÁRFOLYAMOK. Francia frank 9.40—9.50, angol font 948—958, dollár 190—192, holland forint 99.50—101.50, német márka 43—44, csekkorona 5.50—5.60, zloty 28—30, pengő 30—31 és fél, svájci frank 47—47.50.

Maklár Károly lett Balthazár utóda. Debrecenből jelentik: Hétfőn délután 6 órakor hirdették ki a debreceni református püspökválasztás eredményét. Eszerint 786 érvényes szavazatból 647 Maklár Károly püspökbevettesre esett és így ő lett Balthazár Dezső utóda. Az új püspök beiktatása december 16-án történik meg.

A Casa Munci CFR nyugdíjasok egyesületének aradi fiókja (Str. Buciumului No. 1.) értesíti az összes CFR-, MÁV. és ACSEV-nyugdíjasokat, akik az aradi központi segélypénztárnál fizetnek, hogy a novemberi havi nyugdíjat a következő sorrendben fizetik ki. A CFR- és a volt MÁV-nyugdíjasok 11-én A—M-ig, 12-én N—Z-ig, 13-án a volt ACSEV-nyugdíjasok, 14-én az elmaradt nyugdíja és pedig d. e. 8—13 és délután 16 és fél—19 óráig a hivatalos órák alatt lesznek kifizetve. Az elnökség.

MA az alatti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

ANGEL, Piața Catedralei.
OMESCU, Bulevardul Regina Maria.
KESZTENBAUM, Str. Ghisba Birta.

Külföldi tanulmány- és bevásárló utamról visszatérve Aradon, Str. Horia 4. sz. alatti lakásomon

FUZO- és KEZTYU-szalonomat
megnyitottam 6236
A n. é. közönség szíves pártfogását kérem:
GARDOS MAGDA.

— Sztalin már éhhalálban van. Moszkvából jelentik: A bolsevizmus szombaton ünnepezte hatalomrajutásának 19.ik évfordulóját. A lapok azt írják, hogy ennek az évfordulónak külön jelentőséget ad a spanyol polgárháború. A moszkvai utcákon hatalmas plakátokon mindenütt a spanyol kormány tagjainak arcképe látható. Feszült érdeklődéssel várják, vajjon Sztalin a jubileum alkalmából életjelt ad-e magáról. A diktátort már hetek óta nem látta senki sem. A lapok, amelyek azelőtt minden alkalmat megragadtak, hogy első oldalon közöljék Sztalin képét, már hosszú idő óta semmi hírt nem adnak a diktátorról. Több világjáró feltevése szerint Sztalin már nincs életben. Ezt a feltevést alátámasztja az a körülmény is, hogy Sztalin azelőtt minden alkalmat felhasználott arra, hogy táviratiilag üdvözölje barátait, már hetek óta nem érintkezett senkivel barátai közül.

Consum- és Inlesnirea könyvre is már most vásárolhatja
karácsonyi ajándékait
Hartmann Kálmán 6276
ékszerész, Arad, Minorita-pal. Dus választék.

— A Societatea pensionarilor publici și particulari din Arad (Str. A. Mocioni No. 12.) értesíti tagjait, hogy a november havi nyugdíj a következő napokon lesz fizetve: November 11-én, szerdán a volt MÁV- A—M-ig, 12-én csütörtökön N-től végig, 13-án, pénteken a volt ACSEV-nyugdíjasok. Utána való napon pedig az elmaradtak. Értesítjük egyben tagjainkat, hogy 14-én, szombaton délután fél 4 órakor választmányi ülést tartunk, amelyre annak rendes tagjait, valamint Hegyes János póttagot ezennel meghívjuk. Az elnökség.

TASNÁDY F. MÁRIA
tartunk, amelyre annak rendes tagjait, valamint Hegyes János póttagot ezennel meghívjuk. Az elnökség.

TASNÁDY F. MÁRIA

tartunk, amelyre annak rendes tagjait, valamint Hegyes János póttagot ezennel meghívjuk. Az elnökség.

Szőrmék, bundák, sapkák készítése, javítása legolcsóbban FICA szűcsnél, Bul. Reg. Ferdinand 26

— Értesítés! A Societatea de ajutor mutual (Bul. Regina Maria No. 18.) értesíti tagjait (CFR-, MÁV, ACSEV.) akik az aradi központi segélypénztárnál fizetnek, hogy a november havi nyugdíj a következő sorrendben lesz kifizetve: A CFR- és MÁV-nyugdíjasok november 11-én A—M-ig, 12-én N—Z-ig, 13-án pedig a volt ACSEV-nyugdíjasok, utána való napon az elmaradtak. Egyben felkérjük tagjainkat, hogy a tagsági díjat a helyszínen megjelenő pénztárnokunknál fizessék be. Az elnökség.

— Az aradi rendőrség hírei. Kubala Albertné Str. Mos Ajun 2. szám alatti lakásán betörők jártak és 1500 lei értékű konyhafelszerelési cikket loptak el. — Burtik János Biharmegyéből (Bihor) érkezett Aradra és az állomáson ellopták 1500 leit érő trombitáját. — Két kerékpárlopást jelentettek vasárnap. Az egyik Herter Pál gépe

GELLINEK LOTTE

énektanárnő
növénykeinek hangversenye
és operarészletek

volt, amelyen a 922 jelzés volt, míg a másik gép Gál Ernő tulajdonát képezte és 10.066. számot viselte. — Menráth Lajos mureseli lakos szekerét, lovával együtt ellopták. A mureseli gazda kára a 20.000 leit is meghaladja. — Bánits Jánosné feljelentést tett egy aradi kiskorú ellen, aki villanykörtéket lopott.

A Zsidó Nőegylet évadnyitó ötórai teadélutánja

Vasárnap délután rendezte meg az aradi Zsidó Nőegylet első ideit öt órai teadélutánját, a Bulevard-étterem helyiségeiben. A jótékony célú teadélután minden alkalommal eseményt jelent és az aradi közönség érdeklődése a kitünően megrendezett összejövetel iránt nem volt meglepetés. A Zsidó Nőegylet elnöknőjével, Grosz Helénnel az élen, valamennyi tag kivette a részét a rendezésből és a nőegyleti hölgyek fogadták az érkező vendégsereget is. Valamivel öt óra után zsufoláig megtelt az étterem, amely különösen alkalmas ilyen és hasonló népszerűségre tették szert és amelyeket annál is inkább nagy számban keres fel a közönség, mert hiszen azok jövedelme valóban nem celt szolgál.

A vendégek között ott láttuk Frint Lajos püspököt, Vágvölgyi Lajos főrabbit, Nopcsa Elekét, Pallavicini Alfrédét, Nagy Imrénét, a Lutheránus Nőegylet elnöknőjét és még másokat, akik nagyszerűen szórakoztak a jól sikerült teadélutánon. A Zsidó Nőegylet most ismét megkezdte a szokásos vasárnap délutánonként ismétlődő teadélutánjait, amelyek érthető népszerűsége tettek szert és amelyeket annál is inkább nagy számban keres fel a közönség, mert hiszen azok jövedelme valóban nem celt szolgál.

— Nagyszibeni (Sibiu) teherautó baleset Aradon. Csaknem végzetessé válható autóbaleset történt hétfőn a kora délutáni órákban a Reg-Carol-uton, a Moise Nicoara-ucca sarkán. Egy nagyszibeni (Sibiu) teherautó árukkal megrakva fordult ki a Carol-körutról a Moise Nicoara-ucca felé, amikor ebből az uccából egy aradi luxusautó igyekezett a Dragalina-körut irányába. A teherautó sofförje megrakott kocsjia miatt rövidre vette a kanyart és csak az utolsó pillanatban vette észre a közeledő személyautót. Megrántotta a volánt, úgy, hogy a teherautó felszaladt a járdára, teljes erővel a sarki ház falának csapódott. Közben a személyautót is surolta, úgy, hogy az meg-

AZUTOLSÓ AKKORD

rongálódott. Szerencsére a járdán éppen akkor nem tartózkodott senki és így emberéletben nem esett kár, csupán a teherautó és a ház fala rongálódott meg.

— A kritikus életkorban reggelként 1—1 pohár természetes „Ferenc József” keserűviznek valóban áldásos hatása van! Az orvosok ajánlják.

— Uj modern tanintézet Rómában. Rómából jelentik: A II. Viktor Emanuel olasz királyról elnevezett híres Nemzeti Nevelőintézet új székházát a múlt év november 11-én avatták fel Rómában, a Monte Grappa-téren. A nevelőintézet a XVI. században keletkezett, a híres Collegio Clementino-ból fejlődött a mai világhíres pedagógiai intézménnyé. Az új intézet Mussolini alkotásai között kimagasló helyen áll és az új Róma egyik építészeti remeke. Az intézet növendékei a legmodernebb nevelésben részesülnek, amely párhuzamosan folyó erkölcsi és szellemi művelésből és sportszerű gyakorlatokból áll. A nevelőintézet egyik szárnya olasz és idegen ifjaknak van fenntartva, akik egyetemi tanulmányaikat Olaszországban folytatják. A növendékek mindegyike jól világitott, célszerűen és izléseken berendezett szobában laknak. A római nemzeti nevelőintézet a legkiválóbb pedagógiai intézmények egyike, amely kiválóan alkalmas az Olaszországban tanuló idegen ifjak testi és szellemi fejlesztésére.

Jegyek kaphatók:

FOTO-CENTRAL
Str. Eminescu 4.

5858

PINTÉR & Co. tüköryár

Str. Ioan Calvin 39. szám alól november 1-től
a Str. Cozalniceanu 28. szám alá 5194

KÖLTÖZÖTT. Mélyen leszállított árak.
TELEFON 255.

JAWOL

Itt az ősz

gripával, fejfájással, fogfájással és különböző hűlésből származó betegségekkel.

Sok gyógyszer létezik ezen betegségek ellen,

de **JAWOL**

a legerősebb,
legbiztosabb,
leghatásosabb.

JAWOL

a legbiztosabb gyógyszer, fej- és fogfájás és más hűlésből származó betegségek ellen.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A leinek százezer és 344 kilogramm aranyfedezete van

Az eddigi 35 százalékról 43 százalékra emelkedett valutánk arany- és nehézdévíza-fedezete — A magyarországi és más külföldi pénzpiacokon is teljesen változatlan maradt a lei hivatalos és magánárfolyama

Általános érdeklődést keltett az 'Aradi Közlöny' vasárnapi számában megjelent részletes tudósításunk, amelyben beszámoltunk arról, hogy a kormány és a Banca Națională vezetősége hosszas tárgyalások után minisztertanácsban tisztázta azt a bizonytalanságot, amely a valutafelár-rendszer kezdete óta fennállott. Ez a bizonytalanság főképpen a francia frank értékesztésére okozott zavarokat nemcsak Románia pénzügyi életében, hanem más államokban is.

A 38 százalékos felár-rendszer eltörlésével kapcsolatban történt nagyhorderejű állampénzügyi eseményekről és a lei arany- és nehézdévíza-fedezetének 35 százalékról 43 százalékra történt emeléséről, valamint a Banca Națională aranyáról az alábbi, teljesen új adatokat jelentik Bucurestiből:

A minisztertanács a Banca Națională-nál levő százezer és 344 kilogramm aranyat, mely a lei 35 százalékos fedezetével szolgál, felértékelte. Ezelőtt a Banca Națională az arany hivatalos árát 111.111 leiben számította, de a minisztertanácsal együtt most úgy döntött, hogy a lei fedezetével szolgáló egész aranyálladékát kilogrammonként 153.333.33 leiel könyveli el. Az aranyfedezet újraértékeléséből származó összeggel meghitelezik az államot és azt a hadsereg szükségletére fordítják. Ez az összeg kb. 4 milliárd lei.

A meglévő tényleges helyzet törvényesítése, a jelenleg érvényben levő valuta- és devizahelyzet további fenntartása mellett semmi esetre sem jelent leértékelést, mert a lei jelenlegi értékét fenntartják. Ugyanúgy álláspontot foglaltak el az európai nagyobb tőzsdéken, többek között Zürichben is, ahol a lei hivatalos árfolyama továbbra is 3.25 marad.

A Banca Națională legutóbbi kimutatása szerint 100.344 kilogramm szinarannyal rendelkezett, amelynek kilóját akkor még 111.111.11 kilogrammonkénti áron számította ki és így ez az óriási mennyiségű arany 11 milliárd 149 millió 291 ezer leiel szerepelt. A tegnapi döntés alapján azonban a szinarany ezután már 153.333 leiel számítja kilogrammonként, így tehát a 100.344 kg. szinarany értéke 15 milliárd 386 millió lei. A két értékelés közötti különbség így 4 milliárd 237 millió leit tesz ki. A külföldön már évek óta jó

val magasabb ára van az aranyaknak, mint nálunk.

A legmagasabb pénzügyi körökben megállapították, hogy az átértékelés időpontjában a leibankjegyek eddigi 35 százalékos arany- és devizafedezete 43 százalékra emelkedett.

A 4 milliárd 237 millió leies összeg az állami

Román—cseh borbeviteli részvénytársaság alakul Prágában

— Erősen fejlődik a borexport az idén —

Arad. Néhány héttel ezelőtt közöltük, hogy a román—csehszlovák új kereskedelmi megállapodások alapján ez évben intenzívebben megindul borexportunk Csehszlovákiába. Annak idején jelentettük, hogy egy aradi és néhány más vidéki kereskedő és gyáros export-import kompenzációs engedélyt kapott a román—cseh viszonylatban.

Csehszlovákiából eredetileg csak textilárakat akartak behozni, amelynek ellenében kisebb-nagyobb tételekben bort exportáltak. Az egyik textilcég 250 vagon jó bor és kb. 25 vagon borpárlat szállítására kapott árucserre engedélyt.

Az igen nagy tőkét igénylő export-import üzlet lebonyolítása most is tart és ehhez hasonló, más ügyletek keresztülvitele is folyamatban van az ország különböző részein.

A kompenzációs engedélyek alapján ez év folyamán hatványozott mértékben folytatják a kompenzációs engedélyek kihasználását, a prima borok és a borpárlat elhelyezését Csehszlovákiában.

A jelentősebb forgalomra való tekintettel egy román—csehszlovák borimport részvénytársaság megalakítása várható Prágában, ahol román borpincét állítanak fel. Itt kizárólag román borokat fognak forgalombahozni úgy

Töltőtollak CSASZAR,
Str. V. Goldis 1.
Select-mozi mellett. Telefon 392.

számlán eszközendő jóváírás által a bruttó bankjegytorgalom egyik részét képezi, bemutatásra szóló kötelezettségek jelenlegi 8 milliárd 666 és fél millió leies összegét 12 milliárd 903 és fél millió leire emeli fel, amelyhez még hozzászámítandó a ténylegesen forgalomban levő 24 milliárd 392 és fél millió lei értékű bankjegy. A hadseregfelszerelési-alap számlája javára írt 4 milliárd 237 millió leit a katonaság számára szükséges felszerelés beszerzésére kisebb tételekben fordítja az állam. Így tehát az említett 4 milliárd 237 millió leies pénzzaporulatból kizárólag a hadsereg szükségleteit fizetik ki. A lei aranyfedezete a stabilizációs törvényben megállapított 35 százalék fölött maradt ezután is és a Jegybanknál levő nehéz devizákkal együtt a jelenlegi bankjegyfedezet 43 százalék. Így a lei ezután is a teljesen szilárd alapon álló valuták között marad, ami érthető is, mert hiszen alig van még Európában olyan ország, amely természeti kincseivel és általános gazdagságával nagyobb garanciát adhatna a pénze értékének, mint a román állam.

Már a vasárnapi összes külföldi lapok beszámoltak a lei aranyfedezetéről szolgáló több mint százezer kilogramm arany hivatalos felértékeléséről és cikkekben a Jegybank egy-szerű technikai intézkedésének tartják azt.

Jellemzésül közöljük, hogy az egyik legnagyobb budapesti napilap közgazdasági rovatában a nagy eseményről az alábbiakat közli: „Zürichben a lei jegyzése nem változott és a Magyar Nemzeti Bank sem változtatja meg a lei árfolyamát, úgy hogy a magyar exportörököt a román kormány intézkedése által semmi kár sem érheti. Valószínűnek tartják, hogy a kormány intézkedése a Román Nemzeti Bank aranykészletének felértékelése által olyan állami pénzügyi műveleteket tesz lehetővé, amelyek az államháztartás helyzetét megkönnyítik. Erre mutat az is, hogy a román kincstár a jövő héten vissza fogja fizetni a Banca Națională-nak az ideiglenesen nyújtott 2 milliárd leies kölcsönt”.

nagyban, mint kicsinyben. A részvénytársaság alakításában a román és cseh tőke egyenlő arányban vesz részt, de az alapítási tőke nagysága még ismeretlen.

= Az utasírók nyugdíjintézete november 15-én délelőtt 10 órai kezdettel tartja meg rendezési közgyűlését Bucurestiben (Bulev. Regele Carol 1. 17. szám.) A közgyűlés naprendje a következő: 1. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság évi jelentése. 2. Az 1935—36. évi mérlegszámla. 3. Az igazgatóság felmentvényének megadása. 4. Az 1936—37. évi költségvetés. 5. Két tag és két pótag választása a felügyelő-bizottságba. Abban az esetben, ha november 15-én nem jelenik meg a tagoknak legalább a fele, akkor a közgyűlést november 22-én tartják meg ugyanazon a helyen és ugyanazon időpontban a fenti napirenddel.

= A közép-európai valuták magánárfolyama a nagy tőzsdéken. Bucurestiből jelentik: A nemzetközi devizapiacokon az aranyárak változatlanok, az ezüstárak továbbra is lanyhák, bár újabb amerikai ezüstvásárló akció megindítását várják. Az egyes valuták közül a font, dollár és svájci frank árfolyama változatlan, a holland forint kisebb hullámzásokat mutat, a francia frank egy árnyalattal lanyhább. A zürichi tőzsdén a lei hivatalosan 3.25. A közép-európai valuták közül a schilling 77-re javult, a pengő változatlanul 79.50—80 és fél a zürichi magánforgalomban. Bécsben a kompenzációs lei árfolyama 3.69—3.72 között hullámzik. Budapesten változatlanul 2.80—3.00. Prágában 15.85—16.15-re lanyhult a leibankjegyek árfolyama.

V A R O S I S Z I N H A Z.

Jön a Csavargólány operette sláger

Rendelettel akadályozzák meg a felső kereskedelmi iskolát végzett önálló cégtulajdonosok neve alatti adóvisszaéléseket

A pénzügyminiszter érdekes intézkedése

Néhány héttel ezelőtt beszámoltunk arról a minisztertanácsi határozatról, amely szerint

teljes adómentességet kapnak azok, akik a felső kereskedelmi iskola, illetve akadémia elvégzése után önálló cég alatt kezdik meg működésüket.

Az önkormányzatban 1 évi, a békeszerződéssel idecsatolt területeken pedig 3 évig tart a teljes adómentesség az ilyen fiatalok részére. A rendelkezés szeptember 1-én lépett életbe és a pénzügyminisztérium megállapítása szerint azóta sokan alapítottak kereskedelmi és iparvállalatot.

De azt is konstatálták a minisztériumban, hogy a minisztertanácsi határozat alapján el-

vezett adómentességet sok helyen visszaélésekre használták ki, mert a szóban levő fiatalok neve alatt nagytőkés vállalkozók is alapítottak cégeket, hogy évekig élvezhessék az adómentességet.

Mivel ezzel súlyos károkat okoznak az államnak és a szakmabeli más cégeknek, a pénzügyminisztérium most szigorú rendeletet küldött a pénzügyigazgatóságoknak, amelyeknek figyelmét felhívta erre a helyzetre és utasította őket, hogy sürgősen kezdjék meg az ilyen cégalapítások ellenőrzését, ha szabálytalanságot állapítanak meg, azonnal jelentsek a felelős hatóságoknak, egyben pedig vegyenek fel adóeltérőlés címen büntetési jegyzőkönyvet.

= Közel négyszázmillió lei értékű vagonokat rendel az államvasut három gyárban, Bucurestiből jelentik: Az ideai gabonaszállításoknál nagy nehézségek merültek fel a vagonhiány miatt. Ezenkívül általában a belföldi forgalomban is rendkívüli mértékben érezhető volt a vagonhiány, amely a fa- és gabonaszállítást akadályozta. Ugyanis a CFR az utóbbi években — összehasonlítva más időkkel — erősen lecsökkentette új vagonrendeléseit. Most végre belátta a CFR a helyzet tarthatatlanságát és elhatározta, hogy 380 millió lei értékben vagonokat rendel. Így az Astra aradi vagon- és gépgyárban 520 nyitott teherkocsit rendel 194 és félmillió lei értékben, a brassói (brassovi) Romloc-gyárban 80 nyitott kocsit 30 millió lei értékben és tíz hűtőkocsit 8 és félmillió leiért rendelt. Az Unio-gyártól 30 nyitott teherkocsit 25 és félmillió lejért és száz, 15 tonnás teherkocsit rendelt 57 millió lejért. Ezenkívül a motorosokhoz csatolandó pótkocsikat 65 millió lei értékben az Astrától, az Uniótól és a Romloc-gyárnál rendelte meg.

= Csak február eleiséig bonyolíthatók le bizonytalan időre kiadott árucserengedélyek Bucurestiből jelentik: A kormány gazdasági bizottsága legutóbbi ülésén az árucserengedélyekre ki-mondotta, hogy fenntartja a múlt év november 26-án megjelent minisztertanácsi jegyzőkönyvet, vagyis az A) és B)-jegyzékben szereplő áruk kompenzációs uton akadály nélkül szállíthatók, illetve hozhatók be, de más áruk kompenzációs exportjához és importjához már külön engedély szükséges. A bizonytalan időre kiadott kompenzációs engedélyekről úgy döntött a kormány, hogy ezek csak a jövő év február 1-ig használhatók ki és azután érvényüket veszítik. Így tehát sürgősen le kell bonyolíttani az ilyen engedélyek alapján kötendő kivitel és behozatali üzemleteket.

= Egy cseh vállalat nagyösszegű pert indított Fringhian, az aradi Cukorgyár törésvényese ellen. A „Consum” írja a következőket: „A prágai Breitfeld Danek & Co. cég még 1925-ben cukorgyári gépeket szállított az Aradi Cukorgyár alapítójának, Fringhian B. Hartinnak 8,575.238 csekkorona értékben. A vételárból 4 millió csekkorona fizetésére vonatkozólag olyan megegyezés jött létre, hogy ezt öt részletben fizeti ki Fringhian B. Hartin. Fringhian azonban fizetési kötelezettségeinek nem tett eleget, úgy hogy 1936. aug. 31-én 2,071.089 csekkorona adósság állott fenn. A Csekkomarovska Kolben Danek prágai üzem, amely a Breitfeld Danek & Co. cég jogutódja, pert indított Fringhian ellen a fenti összeg erejéig. A pert az ifjovi törvényszék a napokban tárgyalja.”

= Az amnesztiát kapott árubehozatali cégektől 7 ezrelékes költségmentesítést kér a Jegybank. Mint Bucurestiből jelentik, azok az árubehozatali cégek, amelyek a devizatorvénybe ütköző cselekményekre amnesztiában részesültek, most olyan értelmű felszólítást kaptak a Banca Nationalától, hogy költségmentesítés címén az amnesztiát aia került összeg 7 ezrelékét fizessék be a Jegybankhoz. Az ilyen külföldi kifizetések összege kb. 2 milliárd lei, így tehát a 7 ezreléknek megfelelő 14 millió leit fognak most pótlólag befizetni az importőrök. Ezt az összeget a Jegybank „kezelési költség” címén számítja fel. Az importőrök közbenjártak a 14 millió lei törlése érdekében, azonban a Jegybank mégis behajtja a 7 ezrelékét.

= ELKÉSZÜLT A TÖRVÉNYJAVASLAT A TAKAREKBETÉTEK BIZTOSÍTÁSÁRA. Néhány nappal ezelőtt beszámoltunk arról, hogy a hitélet élénkítését célzó új törvényjavaslat többek között a bankbetétek biztosításával is foglalkozik. A tervek szerint a betétek biztosítása kötelező lesz mindazokra a bankokra, amelyek betétek gyűjtésére és pénztárjegyek kibocsátására kaptak engedélyt a Legfőbb Banktanácstól. A betétbiztosítás a bankok kölcsönös önbiztosítása lesz. Erre a célra a Jegybanknál egy nagyobb alapot fognak teremteni, amely alapra az összes bankok betétek arányában biztosítási díjat fizetnek be. sőt az első időben az állam is jelentékeny összeggel fog hozzájárulni ehhez az alaphoz. Ez a hozzájárulás állampapírok átadásával történik. A fenti alap egy hányadát állampapírok útján akariák gyűjmelcsöztetni és csak egy része fog a Jegybanknál giro számlán rendelkezésre állni.

= Új közgazdasági hetilap indul meg Aradon. Dr. Trailescu Ionel és dr. Falus Lajos, az aradi Kereskedelmi és Iparkamara titkárainak kiadásában „Mercur” címmel közgazdasági hetilap indul meg Aradon e hónap folyamán. Régóta érzett hiányt lesz hivatva pótolni ez a szakkal, amely híreinek hitelességével és megbízhatóságával nélkülözhetetlen tanácsadója és utbaigazítója lesz minden kereskedelmi, ipari és pénzügyi vállalatnak. A gazdasági élet körébe vágó törvények és rendeletek tönklegeiben nem tud már eligazodni a közönség. Az új hetilap román és magyar nyelven fogja közölni a gazdasági életet érintő összes törvényes rendelkezéseket, nemcsak a törvényeket és rendeleteket, hanem miniszteri utasításokat, bizottsági határozatokat, bírói hatóságok döntvényeit is, pontos és részletes tájékoztatást nyújtva az adó, illeték, bélyeg, vám és összes egyéb kérdésekkel kapcsolatos tudni és tennivalókról. A lap előfizetési ára magáncégeknek évi 800, vállalatoknak és részvénytársaságoknak 1500 lei.

= ARÁNYBESZOLGÁLTATÁSI KÖTELEZETTSÉG NÉMETORSZÁGBAN A MÁRKA ÚJ FEDEZETÉRE. Berlinből jelentik: A német kormány újabb szigorításokat eszközölt a devizarendszeren. A legújabb rendelet szerint az összes nemesfémek és külföldi fizetési eszközök, bármilyen kis értékűek is azok, azonnal beszolgáltatandók és azonnal bejelentendők a bármilyen kis összegű külföldi követelések is. Kivételt csak az ékszerek képeznek, míg a tört arany szintén beszolgáltatandó. A német kormány rendeletét Párisban és Londonban a tervezett valutareform bevezetőjének tartják.

Sok tizezer
megelégedett vevő bizonyítja, hogy a

„ZEPHIR”
kályha az összes kályhák között a

LEGJOBB

10 kgr. fával fűt egy **24** órán át normál szobát.

Gyártja: **Szántó D. és Fia, Oradea**
Consum és Inlesnirea könyvre készpénzárban kapható
Lerakat: Csetey és Seitz vaskereskedés Arad
Bul. Regele Ferdinand 49. 4288

Szegfü írógépvállalat
ARAD,
Bratianu-u. 7. Telef. 111.

KOPROL neve egymagában is garancia a minőségért. Ügyeljen, hogy a KOPROL név a csomagoláson rajta legyen!

Színház - Művészet

AZ ARADI MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Kedden este fél 9 órakor: „A néma levente.

Szerdán román előadás.

Csütörtök délután 3 és fél órakor: „A néma levente”. Ifjúsági előadás. Bevezető előadást tart: Fischer Aladár kath. főgimn. igazgató, a Kölcsey-Egyesület elnöke.

Csütörtökön este fél 9 órakor: „Csavargólány”. Erdélyi Mihály diadalmas operettje. Főszereplők: Gábor Mara, Berecz Mancsi, Lázár Hilda, Varga Ilus, Lukács Ede, Lenkei István, Jávor Alfréd, Kun Dezső. Ravel híres boleroját táncolják: Gábor Mara, Pető Sándor és Wiesner József. Ragvogó kiállítás, szenzációs kosztümök. Rendező: Kozma Hugó. Vezényel: dr. Bródy Miklós. Bemutató előadás.

Pénteken este fél 9 órakor: „Csavargólány”. (Másodszor).

Szombaton délután fél 6 órakor: „A néma levente”.

Szombaton este 9 órakor: „Csavargólány”. (Harmadszor).

* „A néma levente” — harmadszor. Arra az egyre jobban megnyilvánuló érdeklődésre való tekintettel, amely városzerte fordul a szezonnyitó sláger: „A néma levente” felé, arra készült a színház igazgatósága, hogy ezen a héten háromszor tűzle műsorra a Helmi-darabot. Kedden este, azután csütörtökön délután 3 és fél órai kezdettel játszik A csütörtök délutáni előadás ifjúsági előadás lesz, amikor is bevezető beszédet mond Fischer Aladár, kath. főgimn. igazgató, a Kölcsey-Egyesület elnöke. A világsikert aratott darabnak harmadik a heti előadása szombat délután 5 és fél órakor lesz.

* A „Csavargólány”. Egész nap folynak a próbák a színház e heti újdonságából: a „Csavargólány” című operettből. Az újdonságnak Erdélyi Mihály a szerzője, akinek annyi sok operettje járta be diadalit a magyar színpadokat. A színház igazgatósága ragyogó kiállításban hozza ki az új dongságot, amelyhez szenzációs kosztümök is készültek. A darab sikere biztosítva van, mert elsőrendű szereposztásban kerül bemutatásra. A címszerepei: Gábor Mara, az univerzális tehetségű szubrett; fogja játszani és népszerűségét csak növelni fogja. Eseménye lesz az újdonságnak Ravel boleroja, amelyet Gábor Mara, Pető Sándor és Wiesner József mutatnak be. Igen hálás szerephez jutottak: Berecz Mancsi, Lázár Hilda, Varga Ilus, Lukács Ede, Lenkei István, Jávor Alfréd és Kun Dezső. A körültekintő rendezést Kozma Hugó végzi, a zenekari pulpituson pedig dr. Bródy Miklós karnagy vezényel. A bemutató előadás csütörtök este lesz.

* A „Társadalmunk”, dr. Klár Zoltán Budapestben megjelenő eleven, bátor, szókimondó hetilapjának e heti száma tele van lüktetően érdekes riportokkal, merész cikkekkal és érdekes karcolatokkal. Ezen kívül még több vidám karcolatot és érdekes riportot tartalmaz a harcos hetilap e heti száma.

Fizessen elő
az „Aradi Közlöny”-re!

Egy óra	70.-
Negyedévre	210.-
Félévre	420.-
Egy évre	840.-
Külföldre havonta 80.-	Írja fel!

NEM FOG AZ UCCÁN PÉNZT TALÁLNI

De utjába fog akadni a MERCUR sorsjegy nagyáruda valamelyik székhelye.

Lépjön oda be, vásároljon sorsjegyet a 12. sorsjátékra, amely most kezdődik és ha nyerni fog, gondoljon arra, hogy követte tanácsunkat.

De menjen még ma az első MERCUR sorsjegyáruda - fiókhoz és

**vásárolja meg
szerencse-sorsjegyét.**

MERCUR

A sorsjáték I. osztályának
A H U Z Á S A
NOVEMBER 15.-én.

Főbizományos:

GOLDSCHMIDT BANK RT. ARAD.

SPORT KÖZLÖNY

Borura derü...

Az AMEFA és a Gloria szenzációs győzelemmel feledtették a múltvasárnap kisiklást

Meglepetések napja a nemzeti bajnokságban — A Ripensia mellett a CAO és a CFR szenvedtek meglepetésszerű vereséget

Arad. A nemzeti bajnokság vasárnapi fordulójára sok sikert hozott az aradi csapatoknak. A Gloria Aradon győzte le nagy fölénnyel az Universitatea együttesét, míg az AMEFA végre magára talált csapata a Ripensiat győztesen, olyan meggyőző formában amelyet még a legnagyobb AMEFA szurkoló sem mert remélni. A CAO Kolozsváron (Cluj) a Victoria együttesétől szenvedett vereséget, a CFR a Crişanától. A papirformát csupán a Gloria hatalmas győzelme és a Juventus pontszerzése a Chinezul-ILSA együttesétől igazolták. Az aradi csapatok tehát kiküszöbölték a hirnevükön esett csorbát. A nemzeti bajnokság állása a vasárnapi forduló után a következő:

Ripensia	10	6	0	4	30	22	12
Venus	9	5	2	2	30	14	12
CFR	9	5	1	3	25	14	11
Gloria	8	5	0	3	17	13	10
CAO	8	4	1	3	18	16	9
Victoria	9	4	1	4	16	20	9
AMEFA	9	3	3	3	14	12	9
Crişana	8	4	0	4	17	17	8
Universitatea	9	3	1	5	12	23	7
Chinezul-ILSA	3	3	0	5	16	26	6
Unirea-Tricolor	9	2	2	5	20	30	6
Juventus	8	2	1	5	16	24	5

Beszámolónk a mérkőzésekről a következő:

Oriási lelkesedéssel, mindent elsőpró irammal biztosan győzött az AMEFA

AMEFA—Ripensia 4:1 (3:0)

Közel 4000 főnyi közönség gyűlt egybe az Electrica pályára, hogy tanuja lehessen az izgalmasnak ígérkező küzdelemnek. A Ripensia Ciolac helyén Lazarral, Pavlovici helyén pedig Zomboryval állt fel, az AMEFA-ban pedig ismét Buibas szerepelt Csajka helyén, Batrint pedig Praszler helyettesítette a balszélen.

Az összecsapás olyan nagyvonalú küzdelmet hozott, amelyre a temesvári (timisoarai) közönség alig emlékezik vissza és végig az AMEFA irányította a játékot. A munkáscsapat határtalan lelkesedéssel, okos erőbeosztással és kitűnő taktikával olyan biztosan verte az országos bajnokcsapatot, hogy a mutatottak alapján nagyobbarányú győzelme is reális lett volna. Minden egyes játékos tudása és küzdőké-

pessége legjavát adta és a másik rovására senkit sem lehet kiemelni az együttesből. Sadovschinak volt néhány remek védeke, Kovács és Buibas szinte egymást multák felül. A csatársorban a két szélső excellált, Perneki is gyors és lendületes volt, az összekötők pedig a védelmi munkát pompásan hozták összhangba a támadással. A Ripensia védelmében Zombory jól dolgozott, a két hátvéd azonban nem bírt a gyors AMEFA-csatárokkal. A halvesorban csak Gál játéka érdemel említést, a támadósorban pedig csupán Beke játszott elfogadhatóan.

Tica Iliescu bíró sipjére így álltak fel a csapatok:

AMEFA: Sadovschi—Kovács, Buibas—Szurdi, Szabó, Szaniszló—Cucula, Léb, Perneki, Feraru, Praszler. Ripensia: Zombory—Bürger, Chiroiu—Gál, Kotormány, Deheleanu—Bindea, Beke, Lazar, Schwarz, Dobai.

A Ripensia indítja el a játékot, de máris az AMEFA lendül előre és Cucula szélsőbe fut el, beadását Zombory Perneki fejről öklözi ki, kavarodás támad és Léb közléről bevágja a labdát. Harminc másodperc sem telt el és 1:0-ra vezet az AMEFA! Az aradi tábor leirhatatlan lelkesedéssel fogadja a gyors eredményt és tovább biztatja a csapatát. Az AMEFA rohamoz is, azonban Praszlernek nincsen szerencséje: lövése elkerüli a kaput, Cucula lövését pedig Zombory menti. A 29. p. szép kombinatív összjáték után a labda Perneki elé kerül, aki védhetetlenül bevágja (2:0). A Ripensia csak szórványosan támad, jobbra az AMEFA van frontban, de újabb eredményt csak a 44. p. hoz, amikor is Praszler beadását Perneki pompásan sarkalja maga elé és bombáját Zombory csak érinteni tudja, védeni nem (3:0).

Szünet után előbb a Ripensia támad és állítólagos hendsz miatt 11-est is ér el, de Dobay a penaltyt kapu mellé vágja. Ismét az AMEFA nyomul fel és Praszler az üres kapu mellé lő, ugyszintén Perneki lövése is elkerüli a kaput. A 24. p. Praszler nagyszerűen fut el Bürgertől, lapos, éles beadására Cucula jól érkezik és közléről bevágja a labdát (4:0). A Ripensia most alaposan felfogatja csapatát: Lazar balszéle kerül és Dobai a center, de így sem megy. A 40. p. mégis szépít a Ripensia Schwarz révén (4:1).

Magára talált a Gloria-támadósor

Gloria—Universitatea 5:1 (2:0)

Arad. A Gloria a múlt vasárnap a Victoria elleni mérkőzésen végigtámadta a második féldőt és nem tudott egy gólt sem elérni. A támadósor azonban az Universitatea elleni mérkőzésen rehabilitálta magát, mert nagyvonalú játék után öt gólt helyeztek el az Universitatea hálójába. A Gloria csatársor dicséretére válik az is, hogy éppen az Universitatea közvetlen védelme volt a clujiak legjobb csapatrésze. A győztes csapat közvetlen védelmében Theimler megbízhatóan látta el feladatát, a hátvédek úgy Varjassy, mint Volentir kitűnően játszottak, a fedezetsor a csapat legjobb része, itt Lupas, Dobra, Weichelt a rangsor. A támadósorban a két szélső ezuttal is jól játszott. Fritz és Rohan góljaikkal, Cheresladani pedig hatalmas munkabíráásával tünt ki. Az Universitateaban a közvetlen védelmen kívül csak Golub játéka dicsérhető.

A két csapat a következő összeállításban állott fel kezdésre: Gloria: Theimler—Varjassy, Volentir—Weichelt, Dobra, Lupas—Igna, Rohan, Fritz, Cheresladani, Mercea. Universitatea: Sepsi—Borgea, Iancovici—Golub, David, Gain—Benkő, Putnic, Szaniszló I., Ploesteanu, Surlaşiu.

Kezdet után a két csapat játékát félbeszakítja a játékevezető és egy percig a játékosok és a közönség adózik Guga volt válogatott játékos emlékének. Feldobás után azonnal támad a Gloria és Dobra hosszú labdáját Mercea elcsúszni középrejátsszik és itt Fritz laposan megvágja a labdát, amely a kapu sarkába furódik. (1:0). Ezután is a Gloria támad, de később az Universitatea is feljön, de csatárai nem bírnak el a kemény Gloria védőkkel. Az aradi csapat pompásan játszik és sokszor teremt veszélyes helyzeteket az „U” kapuja előtt, amelynek védelme néha bizonytalan. A 38-ik percben a Gloria egyik remek rohamát siker koronázza. Dobra

**Európa
vezető sportlapja**

SPORT

MEGJELENIK
szombat és szombat kivételével
MINDENNAP

Kapható
Romániában is mindenütt.

Rohannak ad, ez Fritzet ugrasztja és a center lövése a második aradi gólt jelenti. (2:0). A szünetig nem változik az eredmény, ami után újra a Gloria a kezdeményező, de gólt mégis az Universitatea ér el Benkő révén, aki Surlașiu büntetőjét védhetetlenül fejeli a hálóba. (2:1). Alig telik el egy perc, amikor Mercea labdáját Fritz fejjel játsza Rohan elé, aki ugyancsak fejjel a hálóba teszi. Ez a gól egyike volt Sepszi hibájának, mert beragadt kapujába. (3:1). Gloria támadássorozat következik ezután és a 31-ik percben Rohan újra fejjel góloz a védelem és Sepszi álmélkodása mellett. (4:1). Ugy látszik Rohannak jó napja van, mert a 37-ik percben ismét jól fejjel kapura és Sepszi ezt a labdát meg sem kísérelheti védeni. Mielu Petrescu játékvezető gyengén és elnézően bíraskodott.

Juventus—Chinezul-ILSA 5:2 (2:2). București. A Chinezul-ILSA a mezőnyben egyenrangú ellenfél volt, de közvetlen védelmének, de különösen kapusának gyenge védeése miatt vesztesként volt kénytelen távozni a pályáról. Korony és Palmer vezető góljaira a Chinezul-

ILSA Glasz és Thierjung révén válaszol (2:2). A második féldőben Zainescu, Korony és Stan-
ciu góljai hozzák meg a Juventus győzelmét. Biró: Petru Vasile.

Crișana—CFR 3:2 (2:1). Nagyvárad (Oradea). A Crișana győzelme a CFR felett is azt bizonyítja, hogy a nemzeti bajnokságban nincs lefutott mérkőzés. A Crișana győzelme nagy meglepetés, de teljesen megérdemelten következett be. Lengher szerezte meg a vezető gólt, de Hodoșan kiegyenliti. A féldő végén Boksa a góllövő (2:1). A szünet után a harmadik percben Bogdan kiegyenliti (2:2). A 7. percben dől el a mérkőzés sorsa, amikor is Hodoșan bombája hálót ér. Biró: Oravetz.

Victoria—CAO 2:0 (0:0). Kolozsvár (Cluj). A kapu előtt határozottabb Victoria legyőzte a többet támadó, de gólképtelen CAO csapatát. A vezető gólt a szünet után Felecan H. szerezte. Ezután a CAO-nak alkalma lenne egyenlíteni, de Kocsis kapufára rugja a CAO javára megítélt tizenegyest. A 30. percben Cociuban állítja be a végeredményt. (2:0). Biró: Petrescu.

Az USA gólzáporos győzelemmel biztosította őszi első helyét

Arad. Az elsőosztályu bajnokság állása a következő:

USA	11	7	2	2	36	16	16
Tricolor	11	6	2	3	29	16	14
Transilvania	10	6	2	2	18	21	14
CAA	10	6	1	3	18	16	13
SGA	10	5	2	3	24	14	12
Intelegerea	11	3	4	4	25	21	10
Hakoah	10	4	1	5	15	17	9
Astra	8	4	—	4	9	11	8
Juventus	9	2	2	5	14	23	6
Soimii-CFR	9	1	4	4	8	14	6
Sparta	8	2	—	6	15	27	4
Unirea	9	1	2	6	13	30	4

Beszámolónk a következő:

USA—Transilvania 9:0 (3:0). A mérkőzés nem hozott szép sportot, mert az USA-nak egy pillanatig sem tudott ellenfele lenni a Transilvania váratlanul rosszul játszó csapatára. A szünet előtt még csak védekezett valahogy az együttes, de pihenő után az USA elenállhatatlan erővel tör ellenfele kapujára és egymásután ér el góljait. Az első féldő góljait a 6-ik percben Gulyás, a 20-ikban ugyanó, majd a 28-ik percben Szinder I. lövi. Szünet után a 16-ik percben Nagy II. labdája furódik a hálóba, majd Gulyás I. rug ismét gólt. A 24-ik percben Harnisch hatra szaporít, majd Nagy I. gurulós labdája ér el a hálót. A nyolcadik gólt Szinder II., a kilencediket Nagy I. rugta. Az USA legjobbjai Szinder és Harnisch voltak, míg a veszteseknél Hessz II. és Filimon érdemelnek dicséretet. Adamovici bíró jól vezette a mérkőzést.

Intelegerea—Tricolor 1:1 (0:0). A két csapat küzdelme nem hozta meg a várt nagyramu mérkőzést, mert a pálya nagyon mélytalajú volt, amelyen sorra elakadtak az akciók. A döntetlen eredmény híven fejezi ki az erőviszonyokat, de kis szerencsével bármelyik csapat a maga javára dönthette volna el a mérkőzés és a két pont sorsát. Gólnélküli féldő után a 30. percben Merkli révén az Intelegerea szerzi meg a vezetést, de hat perc múlva Botos pompás gólja az egyenlítést jelenti. A két csapat legjobbjai a következők voltak: Intelegerea: Stahl III., Merkli, Vágási és Farkas III. Tricolor: Botos, Janka II. és Szilágyi. Pálinskás jól vezette a mérkőzést.

Hakoah—Juventus 2:1 (2:0). A két csapat találkozója megérdemelt Hakoah-győzelmét hozott. A jobb csapat benyomását a Hakoah keltette és sikertelen támadásainak egy védhető gól lett az eredménye a 34. percben, amikor Bahner gyenge lövését Fábán elnézte. A 42. percben Seruga büntetője jut a Juventus hálójába és ezzel vége is a féldőnek. Szünet után eldurvul a játék, egymást érik a csunya faultok és Schneider játékvezető képtelen megnekedályozni a belemenéseket. A Juventus 11-esből érte el gólját Vitib révén. Ezután a Juventus ellen ítélt a bíró 11-est, amit azonban Bahner mellé gurít. Jakab III. megsérül és ekkor a közönség és a játékosok összevesz-

nek és csak nagy nehézségek árán sikerül a rendet helyreállítani. Schneider bíró nagyon erélytelenül vezette a mérkőzést.

Sparta—Soimii-CFR 3:1 (1:0). A Tricolor-pályán találkozott a két csapat, amelynek talaja rendkívül nehéz és mély volt. Ez a talaj a Spartanak jobban kedvezett és sikerült is jó játékkal megszereznie a győzelmét a kényeszerpihenőben levő játékosok helyén tartalékokkal feálló Soimii-CFR ellen. A vezetést a 6. percben érte el a Sparta Turi révén 11-esből, majd szünet után a 10. percben Detari beadását Márton fejjel védhetetlenül a hálóba. Most a Soimii is fejeli és Detari faultja miatt megítélt szabadrugásból Stoica remek gólt ér el. Most már ugylátszik, hogy nem fog változni az eredmény, amikor a 38-ik percben ugyancsak büntetőből Szalay berugja a Sparta harmadik gólját. A két csapatból Kajtor, Detari, Okányi, Horváth és Szalay, valamint Tisza és Stoica voltak igen jók. Muntean jól vezette a mérkőzést.

CAA—SGA 2:1 (0:1). A két csapat találkozója felázott, sáros és mélytalajú pályán folyt le és a rossz talaj károsan befolyásolta a játékot, mert nem tudott a hagyományokhoz méltó nivós mérkőzés kifejlődni. A mérkőzést a jobb fizikummal rendelkező CAA nyerte. A győztes csapatban a közvetlen védelemben Mezei kapus hibátlanul végezte feladatát. A háttvédek közül Gábor a jobbik, a fedezetsorban Regner I., Bányász és Berar a rangsor. A csatársorban azonban csak Eberlein játéka dicsérhető. A veszteseknél Halbauer a legjobb, mellette Tamásovits. Csányi és helyenként Döszedla érdemelnek dicséretet. Az első féldőben változatos játék alakul ki, némi SGA-fölénnyel, amelynek eredményeképpen Riesz fejes gólja a vezetést jelentette. Szünet után a CAA kerekedik felül és a 13-ik percben tiszta helyzetbe kerülő Prokopetz védhetetlen góllal kiegyenlít (1:1). A 24. percben Halbauer biztos gólnak látszó labdát fejel ki a kapuból, de a lassan felnyomuló CAA a 28. percben mégis megszerzi a győzelmét. Regner II. lövése már tuljut a kapuson, amikor Halbauer kapus módra, vetődéssel kézzel üti ki a labdát. A 11-est azután Bányász értékesíti. Biró: Chiral.

Nemzeti bajnokság B-liga

A vasárnapi eredmények a következők: CAMT—Rovine-Grivița 1:0 (0:0). Jiul—CFR Simeria 8:1 (1:0). Vulturii—Textilă-Olimpia 3:3 (2:2). Crai Iovan—Phönix 2:2 (1:0). Mures—Unirea 3:2 (3:1). Soimii-Stăruința 3:2 (3:1).

A B-liga állása:

Vulturii	10	6	3	1	24	15	15
Jiul	9	6	1	2	32	12	13
Phönix	10	6	1	3	34	13	13
Olimpia	9	5	1	3	27	18	11
CAMT	8	5	0	3	22	13	10
Crai Iovan	9	4	1	4	17	25	9
Rovine-Grivița	10	4	0	6	32	23	8

„OLLA” Gummi minőségileg utánozhatatlan. Néhány évtized óta az egész világ egészségét óvja. Orvosiilag ajánlva.

Stăruința	9	4	0	5	18	26	8
Mures	9	3	2	4	14	17	8
CFR Simeria	9	3	1	5	17	26	7
Unirea	9	3	1	5	18	29	7
Soimii	7	2	2	3	10	15	6
Victoria	8	0	1	7	7	38	1

Nemzeti bajnokság C-liga

A C-liga vasárnapi fordulóján az Olimpia-PTT balszerencsés meccset vívott és vereséget szenvedett a Progresul csapatától. Beszámolónk:

Progresul—Olimpia-PTT 2:1 (2:1). Az első féldőben az Olimpia-PTT szélel támogatva nagy fölényben játszik, de a csatárok lövéseit nem kíséri szerencse, úgy hogy a Progresul fordul 2:1 arányú vezetéssel a második féldőbe. Stepan vezető gólját Marksteiner még egyenliti, de Chirol góljára már nem tud válaszolni az Olimpia-PTT, annak ellenére, hogy a második féldőben szél ellen is sokkal többet támadott. Ezt a fölényt csak három, kapufára került Marksteiner-, Mihoc- és Raduly-lövés jelentette. Biró: Körmöczy.

Egyéb eredmények: UDR—Politechnica 6:0 (4:0). Electrica—CFR Fulgerul 4:2 (2:0). SSMR—Banatul 3:0 (1:0).

A C-liga állása:

SSMR	8	6	1	1	22	10	13
UDR	6	6	0	0	28	2	12
Electrica	8	5	1	2	20	14	11
Progresul	7	4	2	1	18	7	10
Minerul	4	3	0	1	14	7	6
Olimpia-PTT	7	3	0	4	20	18	6
Mica	6	3	0	3	11	15	6
CSML	6	2	1	3	10	16	5
Banatul	5	2	1	2	4	8	5
Fulgerul	6	1	1	4	11	17	3
Politechnica	8	1	1	6	4	22	3
CFR Turnu-Severin	9	0	0	9	4	30	0

Külföldi események

AUSZTRIA—SVÁJC 3:1 (1:0).

Európa kupa mérkőzés Zürichben 23.000 néző. Biró: Weingaertner.

Ausztria és Svájc válogatott csapatai tegnap játszották le kupameccsüket, amelyet az osztrákok nyertek meg, bár a győzelmét nem érdemelték meg. A mérkőzés folytán ugyanis a svájciak többet támadtak, azonban csak a 16-osig vitték a labdát, ahol azután a lövőtudományuk cserbenhagyta őket. Így lehetséges volt az is, hogy egyetlen góljukat az osztrákok öngóljából érték el.

Az első féldőben inkább Svájc van frontban, mert ekkor Bican játszott centert, aki nem értette meg magát társaival. Ezután Binder cserélt vele helyet és a játék jobban futott. A 26. percben a bíró szabadrugást ítél Svájc ellen és Binder 20 méterről a falat álló svájciak felett a felső sarokba zúdította a labdát (1:0). Szünet után ismét a 26 perc hozta a gólt, amikor Haneman volt eredményes. A 37. percben Binder váratlanul tiszta helyzetbe kerül és zugó lövése a hálóba kerül, míg az utolsó percben Rydval lövése Sesta lábáról a hálóba per-dül.

BÉCSI BAJNOKSÁG:

Postsport—Hakoah 1:0 (1:0). Libertas—WSC 4:0 (2:0).

OLASZ BAJNOKSÁG:

Torino—Bologna 1:0 (1:0). Lucchese—Napoli 3:2 (2:0). Lazio—Novarro 4:2 (1:0). Milano—Trieste 0:0. AS Róma—Bari 5:2 (2:1). Juventus—Genova 2:2 (1:1). Fiorentina—Ambrosiana 1:0 (0:0). Sampierdarena—Alessandria 5:0

